

बडीमालिका नगरपालिका

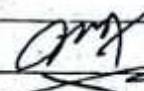
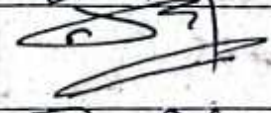
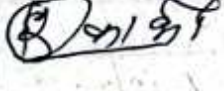
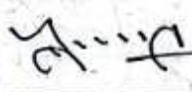
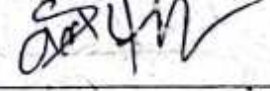
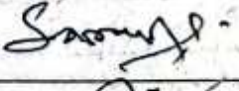
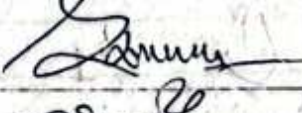
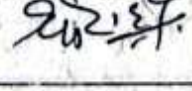
१३ औ नगरसभा

मिति: २०८० असार १० गते

स्थान: बडीमालिका नगरकार्यपालिका सभा हल

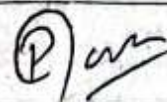
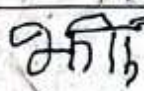
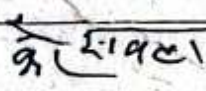
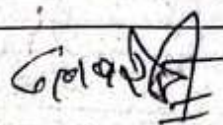
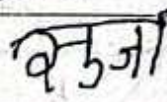
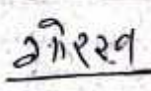
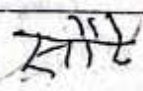
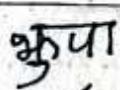
समय: विहान ११ बजे

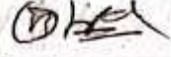
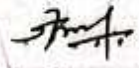
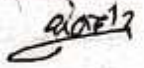
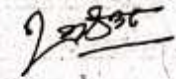
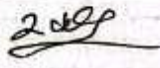
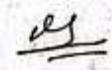
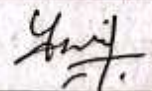
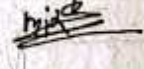
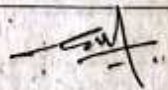
आज मिति २०८० असार १० गतेका दिन यस बडीमालिका नगरपालिका १३ नगर सभा बैठक नगर प्रमुख श्री अमर बहादुर खड्काको संयोजकत्वमा बसी निम्नानुसारको उपस्थितिमा देहायका प्रस्तावमाथि छलफल गरि निम्नानुसारका निर्णय गरियो।

सि नं	नामथर	पद	कार्यपालिकाको पद	हस्ताक्षर
१	श्री अमर बहादुर खड्का	नगर प्रमुख	अध्यक्ष	
२	श्री ज्ञान्दा कुमारी थापा	नगर उप-प्रमुख	सदस्य	
३	श्री अमर बहादुर कार्की	१ नं वडा अध्यक्ष	सदस्य	
४	श्री डम्बर बहादुर महत	२ नं वडा अध्यक्ष	सदस्य	
५	श्री डबल बहादुर रोकाया	३ नं वडा अध्यक्ष	सदस्य	
६	श्री अर्जुन नाथ	४ नं वडा अध्यक्ष	सदस्य	
७	श्री धरमपाल मिजार	५ नं वडा अध्यक्ष	सदस्य	
८	श्री कृष्ण बहादुर खड्का	६ नं वडा अध्यक्ष	सदस्य	
९	श्री धर्मराज पाध्याय	७ नं वडा अध्यक्ष	सदस्य	
१०	श्री चन्द्र बहादुर थापा	८ नं वडा अध्यक्ष	सदस्य	

११	श्री सुर्य किरण वि क	१ न वडा अध्यक्ष	सदस्य	
१२	श्री बुदे ल्वार	कार्यपालिका सदस्य	सदस्य	
१३	श्री लक्ष्मी बि क	कार्यपालिका सदस्य	सदस्य	
१४	श्री राजेश वि क	कार्यपालिका सदस्य	सदस्य	
१५	श्री तुलशी गिरी (नाथ)	कार्यपालिका सदस्य	सदस्य	
१६	श्री निर्मला वि क	कार्यपालिका सदस्य	सदस्य	
१७	श्री निर्मला बडुवाल	कार्यपालिका सदस्य	सदस्य	
१८	श्री अम्बिका वि क	कार्यपालिका सदस्य	सदस्य	
१९	श्री धना देवि विष्ट	कार्यपालिका सदस्य	सदस्य	
२०	श्री ईस्वर बहादुर भण्डारी	१ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
२१	श्री दलु दानी	१ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
२२	श्री सरीता कार्की	१ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
२३	श्री अनीता चदारा	१ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
२४	श्री मान बहादुर नेपाली	२ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
२५	श्री डब्लु गुयाल	२ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	

४१	श्री डब्लु ल्वार	७ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
४२	श्री पार्वति जोशी	७ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
४३	श्री झीरु ल्वार	७ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
४४	श्री करे रावल	८ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
४५	श्री दल ऐडी	८ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
४६	श्री नीता कुमारी बडुवाल	८ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
४७	श्री सुर्जा थापा	९ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
४८	श्री गोरख बहादुर बिष्ट	९ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
४९	श्री सौर ल्वार	९ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
५०	श्री झुपा सनाइ	९ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
५१	श्री रंगमल वि क	प्र प्र अ	सदस्य सचिव	

२६	श्री निर्मला दमाई	२ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
२७	श्री रूपा रावल	३ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
२८	श्री जय बहादुर सार्की	३ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
२९	श्री धन बहादुर रोकाया	३ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
३०	श्री कलक बहादुर सिंह	४ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
३१	श्री दिल बहादुर चदारा	४ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
३२	श्री धौली नेपाली सनाई	४ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
३३	श्री रन सिंह साउद	५ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
३४	श्री खडक बहादुर साउद	५ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
३५	श्री लक्ष्मी कुमारी बुढा साउद	५ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
३६	श्री सूचना कुमारी चदारा मिजार	५ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
३७	श्री प्रेम बहादुर बडुवाल	६ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
३८	श्री पारे बडुवाल	६ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
३९	श्री मिना लुहार	६ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	
४०	श्री लोकेन्द्र रोकाया	७ न वडा सदस्य	सभा सदस्य	

बडीमालिका नगरपालिकाको १३ औं नगरसभामा कर्मचारीहरुको उपस्थिती

क्र.स.	नामथर	पद	हस्ताक्षर	कैफियत
१	हिममत व. रावल	इन्चिजियर		
२	पुष्पराज थापा	प्र. अधिकृत		
३	बिप्लव उपाध्याय	लेखा अधिकृत		
४	मान व. रावल	बजेटिङ्ग कर्मि		
५	रेड व. खड्का	लवाज्वाय प्रमुख		
६	रमेश मि. ड.	ता. प्रि. ड.		
७	नवराज पाण्डे	ता. प्रि. ड.		
८	हेम व. थापा	सचिव प्रविधि अधिकृत		
९	प्रमिला थापा	रोजगार सुच्युक्त		
१०	गोपाल महत	सहायक प्रमुख		
११	शेठ व. रावल	सि. ड. इन्जिनियर		
१२	गंगा व. रावल	सि. ड. इन्जिनियर		
१३	पुरन चव्वा	रोजगार प्रविधि		
१४	अंगद व. रावल	खेल प्रविधि		
१५	गोपाल व. रावल	आपतक (सि. ड.)		
१६	सुतोषी पानीथापा	cash manager		
१७	राजेश थापा	इ. डि. एड		
१८	केशरी रेकाय	प्र. पि. डि.		
१९	ललिता दागी	मि. ड. न. पी		
२०	शिवरा क. रावल	प्र. ड.		
२१	कमल थापा	का. ड.		
२२	सुतोषी पानीथापा	cash manager		
२३	रत्नाथ नेपाली	अभिज्ञ		
२४	प्रदत्त व. दागी	का. ड.		
२५	मोहन राम पाण्डे	पत्रिकाकरणशा.		
२६	अनन्त व. वि. ड.	ड. न. ड.		
२७	राम व. रावल	सुच्युक्त		
२८	गोपाल व. रावल	सुच्युक्त		
२९	राम व. रावल	रोजगार सुच्युक्त		

30	मानुभाउ जेकी	राजव लाडपक	मन्त्रि	
31	सरिता छुल्ला	न. न. पा. 6 सीप		
32	रमणी घापा	न. न. पा. 6		
33	हिरा रेडी			
34	हिरा के बि. ड.	न. न. पा. 6		
35	कल्पना राह	मानव व्यवस्थापक		
36	शारदा के. रेडी	CPS 30		
37	सिमा नाथ	व. न. पा. 8		
38	शीकर प्र. उपाध्य	व. न. पा. 1		
39	हिमाल न. धानी	व. न. पा.		
40	शुभिला पाण	व. न. पा.		
41	मनव चकार	व. न. पा.		
42	कृष्ण चपा	व. न. पा.		
43	शोषी नेपाली	व. न. पा.		
44	वि. के. चकार	"		
45	आमरव. कुडवा	व. न. पा. - 8		
46	गोरख ब. रावल	व. न. पा. 10		
47	शुभराज र. ड. का	व. न. पा. 3		
48	सुम व. आमा	व. न. पा. 7		
49	पिल क. बि. ड.	"		
50	सिर्जना वि. ड.	व. न. पा. 9		
51	आमरव. कु. का. का.	व. न. पा. 10		
52	शुभराज पा. ध्याप	पत्रका		
53	इ. ड. का. मल्ल	अ. ड. का. मल्ल		
54	सुमिता बापा	सुमिता बापा		
55	मिन क. व. ड. का.	मिन क. व. ड. का.		
56	वी. चमल भापा	वी. ड. म.		
57	कृष्ण व. राह	सु. ड. म.		
58	जो. ड. राह	वी. ड. म.		
59	वि. ड. का. मल्ल	"		
60	रामराजी/दानी	"		
61	रु. ड. का. मल्ल	"		
62	वि. ड. रा. ड. का.	"		
63	शारदा रेडी	"		

६४	श. बरपना शक्ति	क. न. पा		
६५	श. अमृता झा	" -		
६६	श. गन्ध चमरा	का. न. पा	राम	
६७	श. बिन्दु बडन	सहायक महिला विकास	मिस्त्रि	का. न. पा.
६८	श. शोभा कु. शाह	"		
६९	श. मृणाळी शोभा	यु. न. डी. क. शा. क.		
७०	श. दिल न. पापा	६९ का. न. पा.		
७१	श. तबराज शहा	डि. म. ड.		
७२	श. मि. व. पापा	"		
७३	श. प्रमोद विक	का.		
७४	श. पूषा जोशी	मु. शा. म. ड. का.		
७५	राजेश्वर बिष्ट	रा. व. री. चालक		
७६	राधमकरावल	रा. व. री. चालक		
७७	मन. व. म. ड.	का. म.		वडा नं. २
७८	सुनिता कु. सुना	वडा सचिव ९		
७९	मधु बहादुर रावल	का. न. पा.		
८०	अनक बोका	मा. वि. वि. वि. वि. वि.		वडा नं. - २
८१	अमृता विक	C / २५ W		वडा नं. १
८२	मन. व. रावल	व्यक्त. मा. पा. (का. पा.)		
८३	गोरख रावल	ब. व. र. व. व. व. व.	गोरख	वडा नं. - १. ८
८४	सुनिता कु. बोका (रा. व. ल)	मो. पा. ल. व. व. व. व.		वडा नं. ८
८५	गो. व. व. व. व.		गो. व. व. व. व.	१९५५. ८
८६	दिलभाया बिष्ट	का. (अ. न. पा.)		वडा नं. १
८७	Sangita Dhangra	on the job training		वडा नं. ७
८८	मकेश चव. व.	OTA (अ. न. पा.)		सु. वि. वि. वि. वि. वि.
८९	राम बहादुर कटवाल	व. न. पा. पा. पा.		व. न. पा.
९०	पद्म बहादुर विक	अ. न. पा. पा. पा.		
९१	कविता कु. सु. व. व.	उ. वि. वि. वि.		म. र. व.
९२	श. म. री. म. री.	व. न. पा. पा. पा.		
९३	सुनिता विक	व. न. पा. पा. पा.		
९४	र. व. र. व. र.	व. न. पा. पा. पा.		व. न. पा.
९५	विमला पापा	व. न. पा. पा. पा.		व. न. पा.
९६	म. री. म. री.	व. न. पा. पा. पा.		व. न. पा.
९७	अनक बोका	व. न. पा. पा. पा.		व. न. पा.

बडिमालिका नगरपालिका १३ औं नगर सभाको निर्णयहरू

(२०८०/३/१० र ११)

गते)

प्रस्ताव र निर्णयहरू

प्रस्ताव नं.१ : आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को नीति तथा कार्यक्रम सम्बन्धमा ।

प्रस्ताव नं.२ : आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को विनियोजन विधेयक पारित सम्बन्धमा ।

प्रस्ताव नं.३ : आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को आर्थिक विधेयक पारित सम्बन्धमा ।

प्रस्ताव नं.४ : विभिन्न विधेयक प्रस्ताव पारित सम्बन्धमा ।

प्रस्ताव नं.५ : बजेट रकमान्तर सम्बन्धमा ।

प्रस्ताव नं.६ : छुट कार्यक्रम सम्बन्धमा ।

प्रस्ताव नं.७ : अन्तिम लेखा परीक्षण प्रतिवेदन सम्बन्धमा ।

प्रस्ताव नं.८ : न्यायिक समितिको प्रतिवेदन सम्बन्धमा ।

प्रस्ताव नं.९ : गैर सरकारी संस्थाहरूको कार्यक्रम तथा बजेट स्वीकृत सम्बन्धमा ।

प्रस्ताव नं.१० : कर्मचारी म्याद थप सम्बन्धमा ।

प्रस्ताव नं.११ : क्रमागत तथा छुट योजना सम्बन्धमा ।

प्रस्ताव नं.१२ : आपतकालिन कार्य सञ्चालन सामग्री खरिद सम्बन्धमा ।।

प्रस्ताव नं.१३ : योजना तथा कार्यक्रममा बैकल्पिक बजेट प्राप्ति सम्बन्धमा ।

प्रस्ताव नं.१४ : भौतिक निर्माण तथा पुरातात्विक पूर्वाधार सम्बन्धमा ।

प्रस्ताव नं. १५ : योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्ययोजना सम्बन्धमा

प्रस्ताव नं. १६ : खरिद तथा योजना अनुगमन सम्बन्धमा

प्रस्ताव नं. १७ : विषयगत समितिका कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धमा

प्रस्ताव नं. १८ : विषयगत समिति जिम्मेवारी फेरबदल सम्बन्धमा

प्रस्ताव नं.१९ : धन्यवाद सम्बन्धमा ।

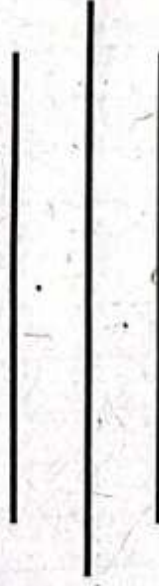
प्रस्ताव नं. २० : वेरुजु सम्परीक्षण तथा नियमित सम्बन्धमा ।

निर्णय नं.१ : प्रस्ताव नं.१ का सम्बन्धमा छलफल हुँदा यस नगरपालिकाको आ.व. २०८०/०८१ को देहाय बमोजिमका नीति तथा कार्यक्रम नगर सभाका सदस्यहरूको सुझाव सहित पारित गर्ने निर्णय गरियो ।

नीति तथा कार्यक्रम

बडीमालिका नगरपालिकाको तेहौं नगर सभा मिति २०८० असार १० गते
नगर प्रमुख श्री अमर बहादुर खड्काले प्रस्तुत गर्नु भएको आर्थिक वर्ष
२०८०/०८१ को नीति तथा कार्यक्रम

बडीमालिका नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
मार्तडी, बाजुरा
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल

<https://badimalikamun.gov.np>

“कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, पर्यटन र पूर्वाधार

बडीमालिका नगरपालिका समृद्धिका प्रमुख आधार”

बडीमालिका नगरपालिकाको तेहौं नगर सभामा उपस्थित बडीमालिका नगरपालिकाका उपप्रमुखज्यू, नगर सभाका सदस्यज्यूहरु, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, राजनीतिक दलका प्रतिनिधिज्यूहरु, सम्पूर्ण कर्मचारीज्यूहरु, जिल्लास्थित सबै सरोकारवाला निकायहरु, सञ्चारकर्मीज्यूहरु, देश विदेशमा रहनु भएका समग्र बडीमालिका नगरवासीज्यूहरु बडीमालिका नगर सभाको तेहौं अधिवेशनमा हार्दिक स्वागत गर्दछु ।

आजको यस बडीमालिका नगर सभाको यस गरिमामय सभामा बडीमालिका नगरपालिकाको प्रमुखको हैसियतले आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई अत्यन्त खुसी लागेको छ । वि.स. २०७९ साल वैशाख ३० गते सम्पन्न स्थानीय तहको निर्वाचनबाट निर्वाचित भई कार्यभार सम्हालेको एक वर्ष पुरा भएको छ । यस अवधिमा नगरको विकास, सुव्यवस्थापन र सुशासन कायम गर्ने दिशामा निकै दुरगामी र महत्वपूर्ण प्रभाव पार्ने कार्यहरुको थालनी गरिएको छ । यस कार्यमा नगरवासी तथा सरोकारवाला निकायहरुबाट भएको सहयोग, सहकार्य र समन्वयको लागि बडीमालिका नगरपालिका धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

एक वर्षे कार्यकालमा बडीमालिका नगरपालिकाले स्थानीय सरकारको हैसियतबाट विभिन्न संरचनागत, नीतिगत, कानूनी, प्रशासनिक तथा व्यवस्थापकीय कार्य सम्पादन गरेको छ । मूलतः यस अवधिमा विगत देखि सञ्चालित आवश्यक कार्यक्रमको निरन्तरता र सो को शीघ्रताशीघ्र सम्पन्न गर्ने कुरालाई जोड दिदै थुप्रै नविन, सिर्जनात्मक र सहरी सुशासनका लागि अपरिहार्य मानिने योजना तथा कार्यक्रमको शुरुवात गरिएको छ । नगर सभा, नगर कार्यपालिका, सचिवालय, विभाग र वडास्तरबाट सम्पादन गर्नुपर्ने काम कारवाहीलाई प्रभावकारी रुपमा सम्पादन गर्न प्राथमिकता दिइएको छ ।

नगरसभा र नगर कार्यपालिका अन्तर्गतका विषयगत समितिहरुको भूमिकालाई थप प्रभावकारी र सक्रिय हुने संस्थागत पद्धतीको विकास गरिएको छ । समितिको क्षेत्राधिकार भित्रका विषयमा व्यवस्थापकीय तथा कार्यकारी भूमिका समितिबाटै निर्वाह गर्ने अभ्यासलाई शुरुवात गरिएको छ । आवश्यक विषय तथा क्षेत्रगत नीति तथा कानून तर्जुमा, योजना तथा परियोजनाको निर्माण, सेवा प्रवाहमा सूचना प्रविधिको उपयोग र नगरवासीप्रति उत्तरदायी शासकीय पद्धतिलाई आत्मसात् गर्दै अधिकतम पारदर्शी शासन प्रशासन सञ्चालन गर्ने दिशामा निर्देशित भएका छौं ।

मूलतः स्थानीय जनताको सार्वभौम अधिकारलाई प्रचलन गराउने तथा चुस्त, दुरुस्त र प्रभावकारी सेवा प्रवाह गर्ने हाम्रो अभिष्ट हो । सूचना र प्रविधिको उच्चतम प्रयोग गरी सेवा प्रवाहलाई सहज बनाउन अनिवार्य छ । जनतासँग प्रत्यक्ष सम्बन्ध र सम्पर्क रहने वडा कार्यालयहरुको क्षमता विकास, श्रोत साधनमा वृद्धि र प्रणालीको विकास गर्ने नीति अवलम्बन गर्ने कामलाई विशेष प्राथमिकतामा राखेका छौं । यसका लागि बडीमालिका नगरपालिकाले प्रदेश सरकारसँगको साझेदारीमा नवप्रवर्द्धन कार्यक्रम मार्फत “प्रविधि मैत्री बडीमालिका” सेवा आ.वा. २०८०/०८१ को श्रावण १ गतेबाट सुरु गर्नेछौं । शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी, उद्यमशीलता, सामाजिक विकास, युवा तथा खेलकुद, भौतिक पूर्वाधार विकास, खानेपानी

तथा सरसफाई, विपद व्यवस्थापन, न्याय निरूपण, मानव अधिकार प्रवर्द्धन जस्ता विषयगत क्षेत्रहरूका लागि विशेष नीति तथा कार्यक्रम प्रस्ताव गरेको छु । आगामी आर्थिक वर्षको लागि प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न आम नगरवासी तथा सबै पेशा, व्यवसायमा आवद्ध महानुभावहरूको सहयोग, समन्वय र सहकार्य रहने कुरामा मै विध्वस्त रहेको छु ।

अब म यस सम्मानित सभामा चालु आर्थिक वर्ष २०७९/८० को नीति तथा कार्यक्रमको प्रगतिको सारसंक्षेप प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१. वडीमालिका नगरपालिकाले सूचना र प्रविधिको उच्चतम प्रयोग गरी सेवा प्रवाह गर्न नगरपालिका र सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारसँगको साझेदारीमा नवप्रवर्द्धन कार्यक्रम मार्फत प्रविधि मैत्री वडीमालिका कार्यक्रम संचालनको चरणमा रहेको छ । यस कार्यक्रममा नगरपालिकाको सेवा र प्रविधि मैत्री शिक्षा कार्यक्रम सुरु गरिनेछ ।
२. विद्यालयहरूमा कक्षा ४ देखि कक्षा ८ सम्म स्थानीय पाठ्यक्रम हाम्रो वडीमालिका सुरु गरेका छौं
३. वडीमालिका नगरपालिका क्षेत्रका सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने एसइ परिक्षा दिई बसेका विद्यार्थीहरूलाई निशुल्क कम्प्युटर कक्षा तथा ब्रिज कोर्स कक्षा संचालन गरिएको छ ।
४. वडीमालिका नगरपालिकाले घोषणा गरेको निशुल्क एम्बुलेन्स सेवा मार्फत नगरवासीहरूलाई निशुल्क एम्बुलेन्सको सेवा उपलब्ध गराईएको छ ।
५. नेपाल दुरसंचार प्राधिकरणसँगको साझेदारीतामा नगर क्षेत्रका १५ वटा सामुदायिक विद्यालयहरूमा निशुल्क इन्टरनेट सेवा संचालन गरेका छौं ।
६. वडीमालिका नगरपालिका ७, ढम्कनेमा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना गरी सेवा सुरु गरिएको छ
७. बजार क्षेत्रको फोहर व्यवस्थापन, नाला सरसफाई गर्ने कार्य निरन्तर भईरहेको छ ।
८. वडीमालिका यात्रा वर्ष २०७९ सुरु गरी पर्यटन प्रवर्द्धनमा टेवा पुगेको छ जसका कारण आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरूको संख्यामा उल्लेख्य वृद्धि भएको छ । साथै वडीमालिका क्षेत्रको पर्यटन पूर्वाधारको विकास गर्न चालु आर्थिक वर्षमा नेपाल पर्यटन बोर्डसँग साझेदारी गरी फोहर व्यवस्थापन प्रणाली ५ वटा किट निर्माण गरिएको छ । पर्यटन प्रवर्द्धनमा सहयोग पुग्ने उद्देश्यले सचेतना तथा क्षमता विकासका लागि नेपाल पर्यटन बोर्डसँग साझेदारीमा १६ जना ट्रेकिङ गाईड र ५० जनाले होम स्टे तालिम प्राप्त गरेका छन ।
९. कृषि ज्ञान केन्द्र/कृषि विकास निर्देशनालय र वडीमालिका नगरपालिकाको साझेदारीमा मार्तडी कृषि बजार निर्माण संचालनको चरणमा रहेको छ ।
१०. कृषकहरूको उत्पादनलाई बजारसम्म जोड्न कृषि एम्बुलेन्स संचालनमा ल्याएका छौं ।
११. विपन्न नागरिकहरूको स्वास्थ्य उपचारका लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराईएको छ ।
१२. कालाजग्रा पर्यटन पार्कको पूर्वाधारको काम अन्तिम चरणमा पुगेको छ । कालाजग्रामा आन्तरिक र बाह्य पर्यटकको वृद्धि भएको छ ।

१३. जिल्लामा संचालित सुरक्षित आवासगृह (सेफ हाउस) लाई व्यवस्थापन गर्न बडीमालिका नगरपालिकाको अगुवाई र समन्वयमा कार्यविधि निर्माण गरी भवन निर्माणको बजेट सुनिश्चितताका लागि पहल गरिएको छ ।

आदरणीय नगर सभा सदस्यज्यूहरू,

अब म आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा यस नगरपालिकाले आर्थिक विकास, सामाजिक विकास, भौतिक पूर्वाधार विकास, वन वातावरण, जलवायु परिवर्तन र विपद् व्यवस्थापन तथा संस्थागत सुशासनको क्षेत्रमा विकासमूलक कार्य सञ्चालन गर्ने गरिने नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

आर्थिक विकास क्षेत्र

कृषि क्षेत्रको कार्यनीति

- आर्थिक समृद्धिको पहिलो आधार कृषि भन्ने मुल नाराका साथ नगर क्षेत्रको कृषि सम्भाव्यता अध्ययन गरी माटो, जलवायु सुहाउँदो खेती प्रणालीको विकास गर्दै व्यवसायिक कृषिमा जोड दिइने छ ।
- कृषि पूर्वाधार, सुनिश्चित बजार भन्ने नारालाई आत्मसात गर्दै समुदायस्तरमा सङ्कलन केन्द्रहरूको स्थापना, गुणस्तरिय उत्पादन गर्ने कृषकहरूको कृषि उत्पादनको बजारीकरणमा नगरपालिकाले सहजीकरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- एक गाउँ, एक नमुना कृषि उत्पादन कार्यक्रम अन्तरगत कृषि पकेट क्षेत्र निर्धारण गरी कृषिजन्य वस्तुको उत्पादनमा बढोत्तरी गरि खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर बनाइनेछ ।
- जमिन बाँझो नराखौं, माटोले मागेको रोपौं भन्ने अभियान अन्तरगत कृषकहरूलाई फलफूल खेती, मौसमी/बेमौसमी तरकारी खेती र रैथानेवालीको उत्पादनमा प्रोत्साहन गरिने नीति लिइनेछ ।
- नगरभित्र उत्पादित आलु, गोलभेंडा प्याज जस्ता तरकारी जन्य उत्पादनहरू नगर बाहिर निर्यात हुने कृषि उपजलाई बढा स्तरमा सहकारी तथा संकलन केन्द्र मार्फत संकल गरी मार्तडी बजारमा रहेको कोल्ड स्टोर तथा कृषि बजार मार्फत बिक्री गर्ने व्यवस्था गर्ने तथा जति धेरै उत्पादन, त्यति धेरै अनुदान भन्ने नाराका साथ अनुदान उपलब्ध गराई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- सबै प्रकारका जमिनलाई खेर जान नदिन कृषि योग्य भूमीको पूर्ण उपयोग गरी सघन खेती प्रणालीको माध्यमबाट कृषि उत्पादन गर्ने नीति कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- प्रविधिमैत्री कृषि प्रणालीमा जोड दिन कृषकहरूलाई प्रविधि खरिदमा सहूलियत तथा करछुटमा सहयोग गर्ने नीति लिइने छ ।

- व्यवसायिक कृषि उत्पादनमा कृषकलाई सघाउ पुर्याउन प्रत्येक किसान उत्पादक वनौ, प्रत्येक उत्पादनलाई उधममा जोडौं भन्ने उद्घोष सहित सोहि अनुसारका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयको दिवा खाजा कार्यक्रममा कच्चा पदार्थको रूपमा स्थानीयस्तरमा उत्पादित रैथाने वालीको उत्पादन खरिद गरी तयार गरिएका खाद्य परिकार समावेश गर्नुपर्ने नीति लागू गरिनेछ ।
- तेलहन वालीको प्रवर्द्धन गरी स्थानीय परम्परागत तेल उत्पादनमा प्रोत्साहन गरिने छ ।
- स्थानीय रैथानेवाली प्रवर्द्धनका लागि कोदोको कुकिज तयार गर्न सार्वजनिक नीजि साझेदारीको नीति अनुरूप कोदोको कुकिज उद्योग स्थापना गरि रैथाने वाली उत्पादक कृषकहरूको उत्पादनलाई सहज बजारीकरण गर्दै कोदो र अन्य रैथाने वालीमा आत्मनिर्भर बनाउन विपेश कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- चोतो पिडालु उत्पादनमा वृद्धि गर्न चोतो पिडालु बहुपरिकार उत्पादन उद्योगमा प्रोत्साहन गरिने छ ।
- उत्पादित कृषिउपज विक्री नहुने हालको समस्यालाई दिगो समाधान गर्नका लागि बजारीकरण मोडल तयार गरि बडा कार्यालय मार्फत लागू गरिनेछ ।
- प्रदेश सरकार र नगरपालिकाको साझेदारीमा मार्तडी बजारमा निर्माणाधिन कोल्ड स्टोर सहितको एकिकृत कृषि बजारको निर्माण कार्य समयमै सम्पन्न गरी संचालनमा ल्याइनेछ ।

पशुपन्छि क्षेत्रको विकासका लागि कार्यनीति

- उन्नत जातका पशुपन्छिपालनमा कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने र विभिन्न प्रकारका रोगहरूको पहिचान तथा उपचारमा प्राविधिक सहयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।
- बाँझो जमिन, सामुदायिक वन र अन्य सडक किनार आसपास र खुला क्षेत्रमा डालेघाँस तथा भुईँघाँस खेती गरी पशुपालन व्यवसायलाई थप मजबुत बनाइनेछ ।
- व्यवसायिक मासु उत्पादन र विक्री वितरण गर्न नगरपालिकाभित्र आधुनिक कोल्डस्टोरको स्थापना गर्नका लागि पहल गरिनेछ ।
- कृषि तथा पशु विमा कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- दुहुना गाई भैसी पालनलाई प्रोत्साहन गर्न सुत्केरी गाई/भैसी प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

- नख सुधारको लागि भाले पशुहरु वितरण र कृतिम गर्भाधारणको कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- दुधमा आत्मनिर्भर बनाउन मार्तडी बजारमा दूध डेरी तथा संकलन केन्द्रलाई प्रोत्साहन तथा दुध डुबानीमा अनुदान व्यवस्था गरिने छ ।

रोजगार तथा उद्यम सम्बन्धी कार्यनीतिहरु

- स्वरोजगार युवाको सम्मान, नगरवासीको पहिचान भन्ने अभियानका साथ वेरोजगार युवाहरुलाई स्वरोजगार बनाउन उनिहरुलाई व्यवसायिक योजना तयार गर्ने कार्यमा सहजीकरण गर्ने नीति लिईने छ ।
- नगरमा सञ्चालन हुने सबै प्रकारका रोजगारहरुमा स्थानीय युवाहरुलाई संलग्न गराउन पहल गरिनेछ ।
- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई आन्तरिक स्रोत समेत थप गर्ने तथा विभिन्न संघसंस्थाबाट सीपमुलक तथा व्यवसायिक तालिम प्राप्त व्यक्तिहरुलाई रोजगारमा जोड्न नगरपालिका रोजगार सेवा केन्द्रमा सुचिकृत व्यरोजगार व्यक्तिहरुलाई प्राथमिकिकरण गर्न सिफारिस गरिनेछ ।

संस्कृति तथा पर्यटन प्रवर्द्धनका कार्यनीतिहरु

- पर्यटकीय गुरुयोजना तयार गरि सोहि अनुसार पर्यटन तथा सांस्कृतिक विकासका लागि दिगो योजना अनुसार कार्य गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- आ.व. २०७९/०८० बाट शुरु गरिएको बडीमालिका यात्रा वर्ष लाई यस वर्षपनि निरन्तरता दिने तथा बडीमालिकाको पर्यटन प्रवर्द्धन तथा पर्यटन पुर्वाधारका लागि गुरु योजना निर्माण गरिनेछ ।
- विभिन्न जातजातिहरुको मौलिक कला, परम्परा, रितिरीवाज, संस्कृति, भाषा, भेषभूषा र सभ्यताको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । स्थानीय बाजा संरक्षण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । विभिन्न जात जाति धर्म समुदायहरुको कला धर्म संस्कृतिको उच्च सम्मान गर्दै मठ मन्दिर, गुम्बा, चर्च लगायत पुरातात्विक क्षेत्रको संरक्षण गरिनेछ ।
- बडीमालिका नगरपालिकाको महत्वपूर्ण पर्यटकीय स्थानहरु विरेखोला झरना, बडीमालिका मन्दिर उपरकोट, कालाजग्रा पर्यटकीय क्षेत्र, दहडौँडा, जाल्पादेवि मन्दिर क्षेत्र, त्रिवेणी पाटन लगायत सुन्दर तथा धार्मिक स्थानको संरक्षण, प्रवर्द्धनका लागि पर्यटन, गुरुयोजनाले निर्दिष्ट

गरेका कार्यक्रम तथा पूर्वाधारको विकास गरिनेछ ।

उद्योग, व्यापार व्यवसाय, सहकारी तथा वित्तीय क्षेत्रका कार्यनीतिहरू

- नेपाल सरकार, प्रदेश सरकारको औद्योगिक ग्रामको स्थापना गर्ने नीति अनुसार बढीमालिका नगरपालिकामा औद्योगिक ग्राम स्थापनाका लागि संघ तथा प्रदेश सरकारसँग पहल गरिनेछ ।

औद्योगिक पूर्वाधार निर्माणमा सार्वजनिक-नीजि साझेदारी अवधारणा वैदेशिक लगानीलाई आकर्षण गरिनेछ ।

- एक घर एक सहकारी सदस्य नीतिलाई अवलम्बन गरिनेछ । सहकारी नीति अनुरूप सहकारीका रूपमा कृषि पशुपालन र पशुजन्य उद्योगहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

सहकारी क्षेत्रको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्न लेखा व्यवस्थापन तालिम संचालन गरिनेछ । सहकारी मार्फत यस नगरपालिकाले आर्थिक समृद्धि प्राप्त गर्न सक्ने सम्भावना रहेकाले साना सहकारीहरूलाई एकीकृत गर्दै पूँजी विस्तार र परिचालनमा जोड दिइनेछ ।

पूर्वाधार विकासका कार्यनीतिहरू

- दिगो, गुणस्तरीय, पर्यावरणीय अनुकूल भौतिक पूर्वाधार विकास गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

- उपभोक्ता समितिबाट संचालन हुने आयोजनाहरूको हकमा अंग्रेजी भाषाबाट बन्दै आएका विकास आयोजनाको लागत इस्टिमेट नेपाली भाषामा बनाईने/कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- निर्माणाधिन बढीमालिका चक्रपथको स्तरोन्नती एवम विस्तार कार्यलाई तिब्रता दिई निरन्तर गरिने छ ।

- बढीमालिका नगरपालिका संग जोडिने छिमेकी स्थानीय तह जोड्ने सडक, पुल तथा जिल्लाकै प्रमुख राजमार्गलाई वैकल्पिक राजमार्गका रूपमा विकास गर्न थामलेख-मार्तडी सडक पुर्ण रूपमा निर्माणका लागि प्रदेश तथा संघीय सरकारसंग समन्वय गरी निर्माण कार्यमा तिब्रता दिन बढीमालिका नगरपालिकाले नेतृत्वदायी भूमिका लिने गरि पहल गरिने छ ।

नगरका सबै वडा केन्द्र तथा विभिन्न वस्तीहरूसम्म जोड्ने नगर सडकहरूको स्तरोन्नती तथा विस्तार गरिने छ ।

- दिगो, सुन्दर, व्यवस्थित, वैज्ञानिक शहरिकरणका लागि राष्ट्रिय भवन निर्माण संहिता,

बडीमालिका नगरपालिकाको "भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड २०७७" पुर्ण रूपमा लागु गरिनेछ ।

नक्सापास बिना घर बनाउने कार्यलाई निरुत्साहित गरिनुको साथै मापदण्ड अनुसार घर निर्माण गर्न प्रोत्साहन गरिने छ ।

- कोर्धालिगाड विद्युत लाईन विस्तार तथा स्तरोन्नतीको र थप नयाँ प्लान्ट निर्माणका लागि पहल गरिने छ ।
 - नगरपालिकाको शहरी पूर्वाधार विकासका साथै संस्थागत क्षमता विकासका लागि नेपाल सरकार, शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग अन्तरगत नगर विकास कोषको ऋण लगानीमा शहरी पूर्वाधार आयोजना कार्यान्वयनका लागि पहल गरिनेछ ।
 - मार्तडी बजार क्षेत्रबाट उत्सर्जन हुने फोहोरमैलाको दिगो, वैज्ञानिक व्यवस्थापन गर्न नगर क्षेत्रभित्र उपयुक्त स्थानको छनौट गरि सहरीपूर्वाधार आयोजना मार्फत ल्याण्डफिल्ड साइट निर्माणका लागि विशेष पहल गरिनेछ ।
 - खानेपानीको समस्या रहेका सबै वस्तीहरूमा खानेपानी विस्तृत अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरी खानेपानीका आयोजना मर्मत तथा निर्माणको कार्य सञ्चालन गरिनेछ ।
 - वडाको प्रशासनिक कामकाज एवम सेवा प्रवाहमा सहजता ल्याउन सविधा सम्पन्न, अपाङ्गमैत्री वडा कार्यालय प्रशासनिक भवन निर्माण कार्य आगामि ३ वर्षसम्म सम्पन्नहुने गरि प्रकृया अगाडि बढाइने छ ।
 - नगर गौरवका आयोजनाहरू छनौट एवम प्राथमिकिकरण गरि एकिकृत विकास कार्यलाई अवलम्बन गर्नका लागि एकिकृत नगर विकास योजना तयार गर्न पहल गरिनेछ ।
 - हाल संचालनमा रहेको प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्न साझेदारीमा आयोजना निर्माण गरिने नीति लिइनेछ ।
- सञ्चार तथा सूचना प्रविधि विकासको कार्यनीतिहरू
- सूचना प्रवाह, आन्तरिक समन्वयलाई थप प्रभावकारी बनाउन जनप्रतिनिधि, विषयगत शाखा, मातहतका कार्यालयहरूलाई एकैसाथ सूचना प्रवाह हुने गरी "ई-सम्पर्क" संयन्त्रको विकास गरिनेछ ।
 - नगरपालिकाको संस्थागत जवाफदेहिता अभिवृद्धि गर्न टोल फ्री नम्बर, अडियो नोटिस बोर्ड, नगरपालिकाको वेबसाइट, मेल, एप्स, एसएमएस प्रणाली, फेसबुक, ट्वीटर पेजलाई प्रभाकारी रूपमा संचालन गरी तत्काल सुझाव संकलनको लागि आवश्यक संयन्त्रको विकास गरिनेछ ।

- वडीमालिका नगरपालिकाको सुशासका क्षेत्रमा कलम चलाउने एक जना पत्रकारलाई शुसासन पत्रकारिता पुरस्कार मार्फत पुरस्कृत गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको समग्र क्षेत्रको विकासमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने सञ्चारकर्मी, अनुसन्धान विद्हरूबाट विकासमूलक अनुसन्धानमा खर्च गर्ने गरि कोष छुट्याउने रणनीति अवलम्बन गरिनेछ ।

सामाजिक विकास नीति

शिक्षा विकासका कार्यनीतिहरू

- नगरपालिका क्षेत्रभित्रका शैक्षिक संस्थाको नक्सांकन गरी भुगोल र न्युनतम विद्यार्थी संख्याको आधारमा विद्यालयलाई समायोजन गरिने नीति लिइनेछ ।
- प्रधानाध्यापकको नियुक्ति खुल्ला प्रतिस्पर्धा मार्फत मात्र गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- नगरभित्र प्राविधिक जनशक्ति उत्पादनलाई प्राथमिकता दिई भौतिक संरचना भएका नगरका कुनै दुईवटा सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयलाई कृषि तथा अन्य प्राविधिक शिक्षण संस्थाको रूपमा विकास गर्न पहल गरिनेछ ।
- सबै माध्यमिक विद्यालयमा सुचना प्रविधि प्रयोगशाला र उच्च गतिको ईन्टरनेट सुविधा विस्तार गरी अन-लाईन कक्षालाई व्यवस्थित गरिने छ ।
- विद्यालय अनुगमन नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाइनेछ । यस आ.व.मा सबै विद्यालयमा फेस इ-होजिरीको व्यवस्थापन गरि विद्यालय शिक्षक कर्मचारीको हाजिरी व्यवस्थापन नगरपालिकाको नियन्त्रणमा रहने व्यवस्था गरिनेछ ।
- विद्यालयको भौतिक संरचनाहरूलाई अपाङ्गमैत्री, बालमैत्री तथा समावेशी बनाइनेछन् ।
- विद्यालयमा छात्राहरूको सेनीटरी प्याडको प्रयोग, व्यवहार, मनोभावना, ज्ञान र सीपको आदान प्रदान गर्न छात्रासंग उपप्रमुख कार्यक्रम संचालन गरिने छ । माध्यमिक विद्यालयका छात्रालाई महिनावारी समयमा विश्रामका लागि विश्राम कक्ष निर्माण गरिनेछ ।
- विद्यालयमा बालक्लव गठन गरी बालमैत्री वातावरणको सृजना गरिने छ । बालबालिकालाई नेतृत्व विकाससम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- संस्थागत विद्यालयद्वारा विद्यार्थीलाई प्रदान गर्नु पर्ने १० प्रतिशत छात्रवृत्तिलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिने छ ।
- प्रत्येक वडामा आइसिटी सम्बन्धी अध्ययन अध्यापन गराउन शिक्षक समुह गठन गरी प्रशिक्षण गर्ने कार्यलाई विस्तार गरिनेछ । अनलाइन कक्षा संचालन गर्न एवम् शैक्षिक

गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि साझेदार संस्थाहरूसँग समन्वय गरी तालिम सुचना प्रविधि ज्ञान आदान प्रदान कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

- बालविकास केन्द्रलाई भौगोलिक दुरी, बालबालिकाको संख्या हेरी आवश्यकता अनुसार बालविकास केन्द्र थप एघम समायोजन तथा बालविकास केन्द्र सहजकर्ताको आवश्यक योग्यता निर्धारण गरी व्यवस्थापन गर्ने नीति लिइनेछ ।

गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवाको सुनिश्चितताका लागि अपनाइने कार्यनीति

- नगरवासीहरूको डिजिटल हेल्थ प्रोफाइल तयार गरि स्वास्थ्य उपचारमा नयाँ प्रविधिमैत्री लागू गर्ने नीति लिइने छ ।
- स्वास्थ्य कार्यालयबाट प्रदान गरिने निशुल्क औजार उपकरण तथा औषधीको लागि नपुग बजेटको व्यवस्था गरिनेछ, आवश्यकताको आधारमा स्वास्थ्य क्षेत्रको सेवा, जनशक्ति सम्बन्धी संरचना परिमार्जन गरिनेछ ।
- एम्बुलेन्स सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउनका साथै गर्भवती, सुत्केरी, जेष्ठ नागरिक, असहाय र विपन्न नागरिकहरूका लागि स्वास्थ्य संस्थाले प्रेषण गरेका नागरिकहरूका लागि पालिका भित्र निशुल्क एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गरिनेछ साथै विपन्न नागरिक उपचार सहायता कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउन गरिव, विपन्न असहाय व्यक्तिहरूको प्रिमियममा बढिमा ५० प्रतिशत अनुदान प्रदान गरी विमा कार्यक्रममा आवद्ध गराइनेछ ।
- स्वास्थ्य सेवाको पहुच बाट टाढा रहेका वडा नं. १ को सल्लेना तथा वडा नं. ८ को रापकमा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना गरी आधारभुत स्वास्थ्य सेवा विस्तार गरिनेछ ।
- मापदण्ड अनुसार भौतिक संरचना निर्माण, खानेपानी शौचालय, वैकल्पिक उर्जा लगायतका भौतिक सुविधा सम्पन्न स्वास्थ्य संस्था निर्माण गर्दै स्वास्थ्य सेवा प्रवाहमा सहजता ल्याउनका साथै ३ वटा स्वास्थ्य चौकीमा प्रयोगशाला सेवा विस्तार गरी थप स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य सचेतना कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित एवम् समुदायमुखि बनाउन पहल गरिनेछ । युवा तथा खेलकुद विकासका कार्यनीतिहरू
- जोड स्वरोजगारीमा, सम्भावना हरेक गाउँमा भन्ने मुल नाराका साथ युवा स्वरोजगारका लागि साना तथा घरेलु उद्यमशिलता स्थापना गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

- रोजगार सूचना केन्द्रमा सुचिकृत दक्ष, अर्धदक्ष र अदक्ष बेरोजगार युवाहरुको पहिचान गरी रोजगारीको अवसर प्रदान गर्न गैरसरकारी क्षेत्र र निजी क्षेत्रसंग सहकार्य गरिनेछ ।
- वैदेशिक रोजगारीलाई थप मर्यादित र सुरक्षित बनाउन नगरपालिकाले सबै सरोकारवाला निकायसंग सहकार्य गरि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिनेछ ।
- युवाहरुको शारीरिक तथा मानसिक विकासका लागि युवा लक्षित कार्यक्रम तथा खेलकुद विकास कार्यक्रमलाई जोड्दिने छ ।
- वडा नं. ८ को मार्तडीमा रहेको कवर्डहल तथा सुविधा सम्पन्न राष्ट्रिय स्तरको खेल मैदान निर्माण गर्न प्रदेश तथा संघिय सरकारसंग साझेदारी गरिनेछ ।
- नगरपालिकाका सबै वडाहरुको सहभागिता रहने गरी नगरस्तरमा मेयरकप फुटबल प्रतियोगिता र उपमेयर कप भलिबल प्रतियोगिता संचालन गरिनेछ ।
- लैङ्गिक समानता तथा समाजिक समावेशीकरण कार्यनीतिहरु
- महिलाहरुको नेतृत्व, सीप विकास, तथा महिला सशक्तिकरणका लागि आवश्यक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्रका ४५ वर्ष पुरा भएका एकल अविवाहित महिला तथा ५० वर्ष पुरा भएका एकल अविवाहित पुरुषहरुलाई यसै वर्षदेखि सहारा भत्ताको प्रबन्ध मिलाइने छ ।
- महिलामाथि हुने सबै खाने हिसालाई निरुत्साहित गर्न लैंगिक हिंसा रोकथाम तथा प्रतिकार्य तालिम संचालन गरिनेछ ।
- महिलाको साथमा उपमेयर कार्यक्रम तर्जुमा गरी महिला सम्बन्धि लाग्ने जोखिम रोगहरुको उपचारमा सहयोग गरिने छ ।
- बाल क्लबको गठन र पुनर्गठन गरी नगर स्तरीय बाल सञ्जाल समेतको प्रभावकारी परिचालनमा जोड्दिने छ ।
- बालश्रम मुक्त पालिका घोषणाका लागि विभिन्न तथ्यांक संकलन गरि विश्लेषण गरी घोषणा गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिक आराम तथा भेटघाट चौतारो कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गर्न पहल गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिक निशुल्क स्वास्थ्य परीक्षणका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउन पहल गरिनेछ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको प्रोफाइल तयार गरी सामाजिक, आर्थिक र क्षमतागत

विकासमा जोड दिइने छ ।

- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि जीविकोपार्जनमुखि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न व्यवस्था मिलाइने छ ।
- दलित उत्थानका लागि आवश्यक प्रोफाइल तयार पारि विपन्न दलित परिवारलाई जीविकोपार्जन कार्यक्रम गर्न समन्वय तथा सहयोग गरिनेछ ।
- छुवाछुत अन्त्यका लागि विशेष पहल गरी छुवाछुत मुक्त नगरपालिका घोषणाको तयारी गरिनेछ ।
- नगरपालिका भित्र रहेका जनजाती विपेशत भोटे समुदायको उत्थान तथा सहयोगका लागि वडीमालिका आदिवासी जनजाती उत्थान समन्वय समिति गठन गरी जनजाती उत्थान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- वन वातावरण विपद् व्यवस्थापन तथा सरसफाई स्वच्छता विकासका कार्यनीतिहरू सम्बृद्धिको लागि वन भन्ने नारालाई सार्थक वृक्षारोपन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- जलवायु परिवर्तनबाट हुन सक्ने जोखिम र यसबाट पर्ने जोखिम न्युनिकरणका लागि जलवायु अनुकूलन योजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- नदिखोल्सा किनारको दुवै तर्फको कम्तीमा २० मिटर वरपर रुख तथा बोटविरुवा कटानमा पुर्ण प्रतिवन्ध लगाइनेछ ।
- एक रुख कटान गर्दा दुई रुख रोपण कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सामुदायिक वनसंग समन्वय गरी पहल गरिनेछ । जन्म तथा अन्य उत्सवमा वृक्षा रोपण गर्न इच्छुक व्यक्तिहरूको लागि दुई विरुवा उपहार कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- विभिन्न समयमा आएको बाढीको कारण विपद्को सिर्जना हुदा खोज, राहात र उद्धारका कार्यहरू सरोकारवाला निकायको सहयोगमा पिडितलाई आवश्यक सहयोग कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- बाढी पहिरोबाट क्षतीग्रस्त संरचनाहरूको समयमै मर्मत सम्भार गरि संचालनमा ल्याइनेछ ।
- नगरक्षेत्रबाट उत्सर्जन हुने फोहरमैलाको दिगो व्यवस्थापनका लागि ल्याण्डफिल्ड साइट, फोहर बग्ने नालीहरूको ट्रिटमेन्ट प्लान्ट बनाउन सम्भाव्यता अध्ययन गरी सोही अनुसारको कार्य अगाडी बढाइने छ ।
- स्वच्छ सरसफाईयुक्त वडीमालिका निर्माण अभियान साकार पार्न वर्षको एक हप्तालाई

सरसफाई सप्ताह घोषणा गरी सरसफाइका विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

- नगरपालिकाभित्र प्लास्टिक झोलालाइ पुर्णरूपमा निरुत्साहित गरि स्थानीय वस्तुबाट बनेको झोला प्रयोगमा ल्याउने नीति लिइनेछ ।

संस्थागत विकास तथा सुशासनका कार्यनीतिहरु

- सेवा प्रभावकारी बनाउन परिणाममा आधारित अनुगमन मूल्याङ्क गरि कर्मचारीको प्रगतिप्रतिवेदन तयार गर्ने नीति लिइनेछ ।
- बडीमालिका नगरपालिकाको साँगठनिक संरचना अर्थात Organizational Structure and Management(O&M) तयार गरि लागू गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन प्रविधि मैन्त्री कर्मचारी व्यवस्थापन गर्न कार्यरत कर्मचारीलाई आवश्यक तालिमको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- सतह ढल नदी तटबन्धन सिचाई र खानेपानीको क्षेत्रगत गुरुयोजना तयार गरिने छ ।
- नगर कार्यपालिकाको कार्यालयका तर्फबाट हाल सम्म तयार भएका नगर गौरवका योजना र अन्य योजनाहरुको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन डिपिआर मध्ये कार्यान्वयनको चरणमा रहेका तथा कार्यान्वयन हुन बाँकी रहेका योजनाहरुको औचित्यताका आधारमा अघावधिक गरि कार्यान्वयन गरिने छ ।
- नगर क्षेत्र भित्रको जमिनको वर्गिकरणको लागि भू-उपयोग नीति तयार गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।
- नदीजन्य पदार्थको उत्खनन संकलनमा समयमै ठेक्का प्रकृया अगाडी बढाउने तथा मापदण्ड विपरित उत्खनन संकलन हुन नदिन उप प्रमुखको संयोजकत्वमा रहेको अनुगमन समितिलाई थप प्रभावकारी बनाईने छ ।
- नगरपालिकाको सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ देखि नै आर्थिक कारोबारको भुक्तानी प्रक्रिया विद्युतीय कोष स्थानान्तरण प्रणाली मार्फत गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- कार्यसम्पादनका आधारमा पुरस्कार एव दण्ड प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ । संस्थागत सुशासन प्रवर्द्धनका लागि भ्रष्टाचार विरुद्ध शुन्य सहनशिलताको नीति अपनाईने छ ।
- सार्वजनिक खरिद प्रणालीलाई स्वच्छता पारदर्शिता प्रतिस्पर्धि मितव्ययिता विध्वंसनियता कायम गर्न वार्षिक खरिद योजना तर्जुमा गरि पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन गरिने छ । साथै विद्युतिय बोलपत्रको पूर्ण रुपमा प्रयोग गरिने छ ।

- सेवा प्रवाहलाई नागरिक मैन्त्र बनाउन वार्षिक कम्तिमा एक पटक एकिकृत घुम्टिसेवा शिविर सञ्चालन गरिने छ ।
- नगरपालिका भित्रको अव्यवस्थित मदिरा विक्रि वितरण प्रकृतिलाई व्यवस्थित बनाउन मदिरा तथा सुर्ति जन्य पदार्थ विक्रि वितरण नियन्त्रण सम्बन्धी आवश्यक नीति बनाई कार्यान्वयन गरिने छ ।
- विद्युतीय राजस्व भुक्तानी प्रणालीलाई वडा स्तरसम्म विस्तार गरी राजस्व चुहावटलाई पूर्ण रुपमा नियन्त्रण गरिने छ । आन्तरिक आयलाई वृद्धि गर्न आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ लाई बडीमालिका नगर कर अभियान वर्षको रुपमा मनाइने छ ।
- रैथाने वाली सम्बन्धि व्यवसाय तथा उद्योगलाई सार्वजनिक-निजी साझेदारीता निर्देशिका अनुसार ५० प्रतिशत करमा छुट गरिने छ ।
- महिला मात्र व्यवसायी भई यस आर्थिक वर्ष देखि दर्ता हुने नयाँ व्यवसायकरमा २५ प्रतिशत छुट दिइनेछ । साथै परिवारमा सरकारी तथा गैर सरकारी निकायमा रोजगार नभएका एकल महिला, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्तिद्वारा सञ्चालित व्यवसायकरमा ५० प्रतिशत छुट दिने व्यवस्था गरिनेछ ।
- यस नगरपालिका भित्र विदेशमा श्रम गरी स्वदेश फर्की कम्तिमा ५ जना रोगार दिने गरी सञ्चालित व्यवसाय तथा उद्योगलाई व्यवसायकरमा १०० प्रतिशत छुट गरिनेछ । साथै पालिकाबाट प्रदान गरिने अनुदानमा प्राथमिकता दिइनेछ ।
- न्यायिक काम कारवाहीलाई सूचना प्रविधिसँग आवद्ध गरी विवादको दर्ता, मेलमिलाप, सुनुवाई तथा निर्णय कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाइने छ ।
- समग्र नगर सुरक्षा व्यवस्थापनका लागि नगर प्रहरी सेवा गठन तथा संचालन गरिनेछ ।
- कर प्रशासनलाई स्वच्छ पारदर्शी जनमैत्री सेवामुखी बनाउन प्रविधिमैत्री बनाइनेछ ।
- करको दायरा विस्तार एवम जनताको कर तिर्न सक्ने क्षमताको आधारमा करका दरहरु समायोजन गरिनेछन् ।
- विद्युतीय राजस्व भुक्तानी प्रणालीलाई वडास्तरमा विस्तार गरी राजस्व चुहावटलाई पूर्ण रुपमा नियन्त्रण गरिनेछ ।
- नगरपालिकाले प्रवाह गर्ने सेवासँग सम्पत्ती कर, घर बहाल कर, व्यवसाय कर र विज्ञापन करलाई एकीकृत रुपमा आवद्ध गरिनेछ ।
- लक्ष्य अनुरूप सम्पत्तिकर, बहाल कर, बहाल विटौरी शुल्क लगायतका कर संकलनमा

सकारात्मक वातावरण श्रृजना गर्न करदाता शिक्षा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

- नगरपालिका भित्र उच्चतम तथा नियमित कर तिर्ने करदातालाई सम्मान गर्ने नीतिलिइनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रमा संचालित व्यापार व्यवसायलाई करको दायरामा ल्याउनका लागि प्रत्येक वर्ष असोज मशान्त भित्र व्यवसाय कर तिर्नेलाई १० प्रतिशत छुटको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

भूमी व्यवस्थापनका कार्यनीतिहरु

- सुकुम्बासी सम्बन्धी जीविकोपार्जन र बसोबास व्यवस्थापनका लागि पहल गरिनेछ ।
- भुमिहिन सुकुम्बासीलाई हाल बसोबास गरी लामो समयसम्म भोगचलन गर्दै आएको ऐलानी जग्गालाई लालपुर्जा प्रदान गर्न आवश्यक पहल गरी उनीहरुको अन्य पुर्वाधारमा पहुँच पुर्न्याउन सहयोग गरिनेछ ।
- भू-उपयोग नक्सा, तथ्याङ्क र भू-उपयोग योजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सडक कायमभई घर निर्माण भई सकेका तर हालसम्म लगत कट्टा हुन नसकेका सडक लगत कट्टाको लागि सम्बन्धित निकायसंग समन्वय गरिनेछ ।

अन्त्यमा,

बडीमालिका नगरपालिकालाई जनअपेक्षा अनुरूपको सशक्त र प्रभावकारी स्थानीय सरकारको रूपमा विकास गर्न आवश्यक सहयोग गर्ने नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, जनप्रतिनिधिज्यूहरु, विकास साझेदारहरु निकायहरु, विज्ञ सल्लाहकार समूह, निजी क्षेत्र, नागरिक समाज, विभिन्न संघसंस्था, सुरक्षाकर्मी, पत्रकार, अन्तर्राष्ट्रिय समुदाय, बडीमालिका नगरवासी, बुद्धिजिवी र कर्मचारी वर्गमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु । नगरको समग्र विकासको लागि यहाँहरुको साथ र सहयोग सदैव यसरी नै प्राप्त भइरहने छ भन्ने अपेक्षा पनि गर्दछु ।

धन्यवाद ।

अमर बहादुर खड्का

नगर प्रमुख

बडीमालिका नगरपालिका

२०८० असार १० गते

निर्णय नं.२: प्रस्ताव नं.२ का सम्बन्धमा छलफल हुँदा यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ का लागि तपसिल बमोजिमको विनियोजन विधेयक २०८० संशोधन सहित पारित गर्ने निर्णय गरियो।

वडिमालिका नगरपालिका विनियोजन विधेयक, २०८०

आदरणीय सभा अध्यक्ष महोदय,

यस नगरपालिकाको तेह्रौँ नगरसभाका सभाध्यक्ष एवं नगरप्रमुख ज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू, सभाका सदस्यज्यूहरू, उपस्थित महानुभावहरू,

आज हामी तेह्रौँ नगरसभामा वडिमालिका नगरपालिकाको "कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, पर्यटन र पूर्वाधार, वडिमालिका नगरपालिका समृद्धिका प्रमुख आधार" भन्ने दीर्घकालिन सोच सहित आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न उपस्थित भएका छौं। वडिमालिका नगरपालिकाको बजेट एवम कार्यक्रम तर्जुमा समितिको संयोजकको हैसियतले यो सम्मानित नगरसभा समक्ष आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को बजेट प्रस्तुत गरिरहँदा गौरवको महशुस गरिरहेको छु।

नेपालका वीर सहिदहरूको बलिदानले नेपाली नागरिकले खोजेको सेवा, चाहेको विकास र परिकल्पना गरेको समाज निर्माण गर्ने प्रणाली स्थापित भएको छ। यस महत्वपूर्ण अवसरमा देश र जनताको उज्जल भविष्यको लागि मुलुकलाई संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र बनाउन आफ्नो जीवन अर्पण गर्नुहुने सम्पूर्ण सहिदहरू प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्न चाहन्छु।

हामी जनताका आधारभूत तहका समस्या समाधानका लागि जनप्रतिनिधीको रूपमा उपस्थित भएका छौं र सम्बोधन गर्ने प्रयास पनि गरिरहेका छौं। राजनीतिक परिवर्तनबाट प्राप्त उपलब्धिलाई संस्थागत गर्दै प्रचलित कानूनमार्फत सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी र सुशासनयुक्त एवं प्रविधिमैत्री बनाउन प्रतिबद्ध छौं।

स्थानीय तहका अधिकार क्षेत्र भनि संविधान र कानूनले परिभाषित गरेका जिम्मेवारी पुरा गर्न हामीले केही कानून र संस्थागत संरचना निर्माण गर्दै अगाडि बढ्ने प्रयास गरेका छौं।

बजेट विनियोजन गर्दा नेपालको संविधानमा उल्लेखित राज्यका मार्ग निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिहरू, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४, अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४, दिगो विकास लक्ष्य, स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८, नगरसभाले पारित नीति तथा कार्यक्रम, कार्यपालिका बैठकबाट निर्धारित बजेटका प्राथमिकता, बस्ती-बस्तीका समस्या, विषयगत समिति, वडा समिति, राजश्व परामर्श समिति, विभिन्न राजनीतिक दल, सरोकारवालाहरू लगायत विभिन्न विकासका साभेदार र विज्ञहरूको सुझावलाई ध्यान दिएर बजेट तथा कार्यक्रम तय गरेको छु।

आदरणीय सभाध्यक्षज्यू,

आ.व.२०८०/०८१ को बजेटका मुख्य प्राथमिकता र उद्देश्यहरू यस प्रकार रहेका छन्

- १- क्रमागत र अर्धुरा योजनाहरूलाई पहिलो प्राथमिकता प्रदान गर्ने,
- २- वडा कार्यालयको लागि आवश्यक पर्ने जग्गा उपलब्धताको आधारमा सवै वडा कार्यालय भवन निर्माण गर्ने,
- ३- प्रविधिमैत्री वडिमालिकाको संस्थागत विकास एवं दिगो संचालन गर्ने,
- ४- रैथाने-वालीको संरक्षण गर्ने तथा पशुपन्छी र कृषिजन्य वस्तुको उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने,
- ५- वडिमालिका नगरपालिकाको पहिचाहन स्थापित हुने खालका तथा गौरवका आयोजनाहरूलाई संघ र प्रदेश सरकारसँग सहकार्यमा संचालन गर्ने,
- ६- नगरपालिकाका सवै वडाहरूमा सडक पहुँचलाई अधिकांश महिनाहरूमा सञ्चालनको लागि आफ्नै स्वामित्वमा सञ्चालन हुने गरी व्याकुलोडर (डोजर जे.सि.बि.) खरिद गरी सञ्चालन गर्ने,

- ७- पर्यटन पूर्वाधारको विकास र प्रवर्द्धन गर्ने,
 ८- शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई सेवाको अभिवृद्धि गर्ने,
 ९- सक्षम, सुदृढ तथा सुशासनयुक्त सेवा प्रवाहको लागि प्रविधिबाट सेवा प्रवाह गर्ने,
 १०- दिगो विकासका लक्ष्य, नगरपालिकाको आवधिक योजना तथा प्रदेश सरकारले लिएको लक्ष्य प्राप्तिका लागि आवश्यक कार्य गर्ने,
 ११- सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्दै अनुत्पादक क्षेत्रमा खर्च कटौती गर्ने र सबै राजश्वका स्रोतहरूको परिचालन गरी करका दायरा बढाउने ।
- आ.व.२०८०/०८१ को बजेटका प्राथमिकताका आधारहरू यस प्रकार रहेका छन्
- १- आर्थिक विकास एवं गरिवी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने ।
 - २- उत्पादकत्व तथा छिटो प्रतिफल दिने र राजश्व परिचालनमा योगदान पुऱ्याउने ।
 - ३- स्थानीय स्रोत साधानमा आधारित भई जनसहभागिताको अभिवृद्धि गर्ने ।
 - ४- दिगो विकासका लक्ष्य, वातावरण संरक्षण र विपद व्यवस्थापनमा योगदान पुऱ्याउने ।
 - ५- लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण कायम गर्ने ।
 - ६- सेवा प्रवाह, संस्थागत विकास र सुशासन एवं प्रविधिको प्रयोगमा योगदान पुऱ्याउने ।
 - ७- जीविकोपार्जनमा टेवा पुऱ्याउने ।

अब म गत आ.व.२०७८/०७९ को यथार्थ आय-व्यय, चालु आ.व.२०७९/०८० को संशोधित आय-व्यय र आ.व.२०८०/०८१ को अनुमानित आय-व्यय प्रस्तुत गर्न चाहान्छु ।

गत आ.व.२०७८/७९ मा आन्तरिक राजश्वको लक्ष्य रु ५६ करोड ६६ लाख ९३ हजार ३ सय ९५ रूपैया राखिएकोमा ५२ करोड ४७ लाख ३४ हजार ५ सय ४५ रूपैया संकलन भएको छ ।

व्यय तर्फ चालु खर्चमा रु ३६ करोड ४१ लाख ७४ हजार ३ सय रूपैया पूँजीगत तर्फ २० करोड २५ लाख १९ हजार अनुमान गरिएकोमा क्रमशः चालु तर्फ २८ करोड ३१ लाख ७९ हजार ४ सय ५१ रूपैया र पूँजीगत तर्फ १३ करोड २२ लाख ७५ लाख ८ सय २९ रूपैया खर्च भएको छ ।

चालु आ.व.२०७९/०८० को राजश्वको लक्ष्य रु ६३ करोड ७३ लाख ६८ हजार ५९ रूपैया राखिएकोमा असार मसान्तसम्म राजश्व संकलन रु ४९ करोड ९४ लाख ९७ हजार ८ सय ८२ रूपैया मात्र हुने संशोधित अनुमान रहेको छ । यो रकम कुल लक्ष्यको ७८.३६ प्रतिशत रहने अनुमान गरिएको छ । व्यय तर्फ चालु खर्चमा रु ४० करोड ४५ लाख ३८ हजार ७ सय ७३ रूपैया र पूँजीगत तर्फ २३ करोड २८ लाख २९ हजार २ सय ८६ रूपैया अनुमान गरिएको मा क्रमशः चालु तर्फ रु ३६ करोड ३६ लाख ५४ हजार १ सय ८ रूपैया र पूँजीगत तर्फ ३२ लाख २८ हजार २९ हजार २ सय ८६ हजार खर्च हुने संशोधित अनुमान गरिएको छ ।

आदरणीय सभाध्यक्षज्यू,

आ.व.२०८०/०८१ मा बडीमालिका नगरपालिकामा तपशिलमा उल्लेखित स्रोतहरूबाट आम्दानी हुने लक्ष्य राखिएको जानकारी गराउँदछु । जसको संक्षिप्त विवरण निम्नानुसार रहेको छ :

१-आन्तरिक राजश्वबाट रु ३ करोड ५४ लाख ४३ हजार ५ सय

२- संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान रकम

१. सर्शत अनुदान चालु तर्फ रु १५ करोड ८५ लाख

२. सर्शत अनुदान पूँजीगत तर्फ रु १ करोड ८५ लाख

३. वित्तीय समानीकरण अनुदान तर्फ रू १० करोड ४५ लाख
 ४. समपुरक अनुदान तर्फ रू १ करोड ४० लाख
 ५. विशेष अनुदान तर्फ रू १ करोड
 ६. जम्मा रू ३० करोड २२ लाख
 ३ सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान रकम
 १. सर्शत अनुदान चालु तर्फ रू ५ लाख ५० हजार
 २. सर्शत अनुदान पूँजीगत तर्फ रू ५८ लाख ५० हजार
 ३. वित्तीय समानीकरण अनुदान तर्फ रू ९० लाख ९४ हजार
 ४. समपुरक अनुदान तर्फ रू २ करोड ८ लाख ९४ हजार
 ५. विशेष अनुदान तर्फ रू ८० लाख
 ६. जम्मा रू ४ करोड ४३ लाख ८८ हजार

४ बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने राजश्व रकम

१. संघीय राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रू ९ करोड ९६ लाख २९ लाख ४ सय
 २. सुदूरपश्चिम प्रदेश राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रू १९ लाख ७९ हजार
 ३. जम्मा रू ९ करोड १६ लाख ८ हजार ४ सय

कुल जम्मा आय रू ४७ करोड ३६ लाख ३९ हजार ९ सय हुने लक्ष्य प्रस्ताव गरेको छु ।

आदरणीय सभाध्यक्षज्यू,

अब म आ.व.२०८०/०८१ को विनियोजित बजेट प्रस्तुत गर्न चाहान्छु ।

संघीय सरकारको तर्फबाट सर्शत अनुदान रू १७ करोड ६० लाख, विशेष अनुदान १ करोड, समपुरक अनुदान १ करोड ४० लाख, सुदूरपश्चिम सरकारको तर्फबाट सर्शत ६४ लाख, समपुरक अनुदान २ करोड ८ लाख ९४ हजार र विशेष अनुदान ८० लाखलाई तोकिएको कार्यविधि अनुरूप नै खर्च हुने गरी यस बजेटमा समावेश गरिएको छ ।

आदरणीय सभाध्यक्षज्यू,

अब म वडागत, विभिन्न विषयगत शाखा र नगरकार्यपालिकाको कार्यालयको बजेट विनियोजन पेश गर्न चाहान्छु ।

आ.व.२०८०/०८१ को कुल विनियोजन रकम रू ४७ करोड ३६ लाख ३९ हजार ९ सय मध्ये चालु तर्फ ३२ करोड ५९ लाख ८८ हजार ४ सय रूपैया (६८.८३ प्रतिशत) र पूँजीगत खर्च तर्फ रू १४ करोड ७६ लाख ५१ हजार ५ सय रूपैया (३१.१७ प्रतिशत) विनियोजन गरिएको छ ।

बडीमालिका भित्रका नौ वटै वडामा चालु तथा प्रशासनिक खर्चका लागि ३ लाख ३० हजारका दरले २० लाख ७० हजार र पूँजीगत तर्फ न्यूनतम अनुदान तर्फ १ करोड ७३ लाखलाई प्रति वडा न्यूनतम १९ लाख २२ हजारका दरले र सुत्रमा आधारित अनुदानमा १ करोड रकमलाई विभिन्न सूचाङ्कका आधार सहित चालु र पूँजीगत गरी कमिमा २२ लाख ८८ हजार र अधिकतम ३९ लाख ७३ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

आर्थिक विकास समिति तर्फ :

विनियोजित रकम - ४ करोड ६४ लाख २ हजार

कृषि तर्फ :

रैधानेवाली प्रवर्द्धन एवं संरक्षण, एक बडा एक उत्पादन, कृषि औजार सहयोग अनुदान, कृषि उपज हुवानी अनुदान, कृषि वाली वीमा, बाँझो जमिन उपयोगमा अनुदान, कृषि हाटबजार व्यवस्थापन, त्रेलहन वाली प्रवर्द्धन, फलफुलका विरूवा रोपण, रेडियो कृषि कार्यक्रम, उच्चमीहरुलाई व्यवसायिक कर्जा प्रदान गरिने ब्याज अनुदान साभेदारी कार्यक्रम, भूमिहिन दलित अव्यवस्थित बसोबासीहरुका लागि आवश्यक कार्यक्रम संचालनको व्यवस्था मिलाएको छु । यस्ता कृषकलापहरुका लागि ७२ लाख ६९ हजार बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

उद्योग तर्फ

नगर प्रमुखसँग कृषि उद्यम कार्यक्रम अन्तर्गत कोदोको विस्कुट, कुकिज निर्माण गर्ने उद्योग स्थापनाका लागि २० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

लघु उद्यम सृजना तथा विकास विस्तार सहित व्यवसाय सुधारका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु । उद्योग तर्फ कुल २७ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

पर्यटन तर्फ

विरेखोला भरना संरक्षण एवं व्यवस्थापन, मालिका मन्दिरमा मूर्ति निर्माण, बडिमालिका पर्यटकिय क्षेत्रमा पदमार्ग, विश्राम स्थल, खानेपानी, शौचालय धर्मशाला लगायतका लागि साभेदारी कार्यक्रम, होमस्टे स्थापना एवं खर्च व्यवस्थापन, पर्यटकलाई बोका उपहार, कालाजंगा पिकनिक स्पोट निर्माण भ्यूटावरमा मुन्नी निर्माण जस्ता कार्यक्रमका लागि १६ लाख ७० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

वित्तिय क्षेत्र एवं सहकारी तर्फ

व्यवसायिक सहूलियत ऋण साभेदारी कार्यक्रम, सहकारी प्रवर्द्धन, कोपोमिस संचालन जस्ता कृषकलापहरुका लागि १४ लाख ४२ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

सिचाई तर्फ

साना सिचाई मर्मत सुधार तर्फ १० लाख ५० हजार, कोर्धालीगाड देखि खड्कवावाडासम्म सिचाई कुलो निर्माणका लागि ८ लाख सहित अन्य विभिन्न सिचाई कुलो निर्माण एवं मर्मत सुधारका लागि ६० लाख ४० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

पशुपन्छी तर्फ

नरलसुधार, घाँस विकास कार्यक्रम, पशु शिविर, माईकोस्कोप, पशु औषधी खरिद, आधुनिक बंगुर बदशाला निर्माण, बाखा खोर निर्माण सुधार, बाखा प्रवर्द्धन, कृतिम गर्भाधान, गोठसुधार जस्ता कार्यक्रमका लागि ४५ लाख ७३ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

सामाजिक विकास समिति तर्फ :

विनियोजन - १७ करोड ३८ लाख ८३ हजार

शिक्षा तर्फ

शिक्षण सिकाइ सहयोगका लागि एकमुष्ट अनुदान, दरबन्दी मिलान शिक्षक नियुक्ती सम्बन्धि कार्यविधि २०८० को कार्यान्वयनका लागि रु १ करोड ८४ लाख, चोयाकोट मा.वि.को चारकोठे भवन निर्माणका लागि ४० लाख, ज्ञानोदय मा.वि. खानेपानी र शौचालयको निर्माणको लागि ७ लाख, घटालेश्वरी आ.वि.खेलमैदान निर्माणको लागि ७ लाख, छात्रवृत्ति, विद्यालय व्यवस्थापन, छात्राहरुको लागि स्थानेटी प्याड वितरण, अधुरा विद्यालयको भवन निर्माण, नगर शिक्षा योजना, स्थानीय पाठ्यक्रम पाठ्यपुस्तक,

शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने, परीक्षा व्यवस्थापन जस्ता क्रियाकलापहरूका लागि १२ करोड ५१ लाख २९ हजार रकम विनियोजन गरेको छु ।

स्वास्थ्य तर्फ

पालिकामा रहेको १० शैया अस्पताल निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिएको छु । नगर प्रमुखसँग चिकित्सक कार्यक्रम, टेलीमेडिसिन, औषधी खरिद, २०० जना विपन्न र लक्षित वर्गहरूलाई स्वास्थ्य विमा कार्यक्रममा आवद्ध गराउने, विपन्न नागरिक उपचार सहायता, नगरवासीको एकीकृत स्वास्थ्य रूचना मार्फत रिफरल केन्द्र स्थापना जस्ता कार्यक्रमहरूका लागि २ करोड ६८ लाख २० हजार रकम विनियोजन गरेको छु ।

खानेपानी तथा सरसफाई तर्फ

मार्तडी वृहत खानेपानी, ओख्खेपानी रापक नगाने खानेपानी, गौमुलदना पिनालेक खानेपानी, मैमातोला खानेपानी, बुढावाडा रिला खानेपानी, नुवाकोट दलित बस्ती खानेपानी लगायत २३ वटा आयोजनाहरूका लागि ७५ लाख १५ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण एवं संरक्षण तर्फ

एकल पुरुष तथा महिलाका विशेष भत्ता, ग वर्गका अपाङ्गहरूका लागि भत्ता, महिला, बालबालिका, दलित, जनजाती, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग, लैङ्गिक हिंसा न्यूनिकरण सहितका लक्षित कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु । श्रमको सम्मान राष्ट्रको अभियान, पोषण कार्यक्रम, रोजगारी सृजना, पत्रकार क्षमता विकास एवं सम्मान कार्यक्रम, शैक्षिक आमा समुह परिचालन जस्ता कार्यक्रमहरूका लागि १ करोड ३० लाख ३ हजार ४ सय बजेट विनियोजन गरेको छु ।

युवा तथा खेलकुद भाषा संस्कृति तर्फ

खेलको माध्यमबाट युवाहरूलाई अनुशासित स्वस्थ बनाउने तथा स्थानीय भाषा संस्कृतिको संरक्षण सम्बर्द्धन जस्ता कृयाकलापहरूका लागि २० लाख ४१ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

पूर्वाधार विकास तर्फ :

विनियोजन - ९ करोड ४८ लाख ९ हजार ५ सय

यातायात पूर्वाधार तर्फ

सडक पहुँचलाई सहज बनाउनका लागि व्याकुलोडर (जे.सि.वि.) डोजर खरिद, तर्फ ६० लाख, मार्तडी बुढाकोर्ध सडक निर्माणमा ४० लाख, काधका डाँडादेखि खिरिडा गोपीसेरा कृषि सडक तर्फ ६० लाख, खिरिडा ढम्कने सडक तर्फ १ करोड ८ लाख ९४ हजार, घोगालीहुदै खड्कावाडा रावलवाडा पिपलगाउँ सडक तर्फ ५ लाख, संघ र प्रदेश समपुरक योजनाको लागि साभेदारी तर्फ १ करोड ४६ लाख, नगरस्तरीय मर्मत कोष तर्फ ३६ लाख ५ हजार, भुक्तानी दिन बाँकी योजनाको दायित्वको लागि १ करोड, घट्टेखोला आर.सि.सि. पुलका लागि ५ लाख सहित वडा स्तरीय मर्मत सम्भार कोष जस्ता योजनाहरूका लागि ६ करोड ६९ लाख ८४ हजार ५ सय रूपैया विनियोजन गरेको छु ।

भवन तथा शहरी विकास तर्फ

अधुरा शहरी स्वास्थ्य केन्द्रका भवन निर्माण तर्फ ४० लाख, वडा कार्यालय भवन निर्माण तर्फ ६० लाख, खुल्ला मञ्च निर्माण तर्फ १२ लाख, कवडहल निर्माण तर्फ २५ लाख, विनोद वि.क.स्मृति प्रतिक्षालय/वाटिका निर्माण तर्फ ५ लाख, महिला सुरक्षित आवास गृह निर्माण तर्फ ५० लाख जस्ता कृयाकलाप संचालनको लागि २ करोड ७० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

उर्जा तर्फ

नविकरणीय उर्जाको माध्यमबाट नेपाल विद्युत प्राधिकरणसँगको साभेदारीमा स्मार्टलाईट र सिसिटिभी जडान कार्य, लिफ्टड सिचाई, फोहोरबाट वायोग्यास निर्माण लगायतका लागि २० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।

वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन एवं सुशासन अन्तर सम्बन्धित क्षेत्र तर्फ विनियोजन - १ करोड २३ लाख ६ हजार

वातावरण तथा जलवायु र अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र

वातावरणीय परीक्षण तर्फ ५ लाख, नगर स्तरीय विपद व्यवस्थापन तर्फ २८ लाख, मार्तडी बजार ढल निकास तर्फ २० लाख, बुढीगंगा विरेखोला तटबन्धन तर्फ ८ लाख, कोर्धीगाड खड्काटोल हुदै दानीवाडा तटबन्धन तर्फ ८ लाख, जलाधार संरक्षण केलरूख भुंगाडीपाट तटबन्धन, गर्जेनी खोला व्यवस्थापन तर्फ ५ लाख, वृक्षारोपण वन तथा भु-संरक्षण, वडा स्तरीय विपद व्यवस्थापन कोष, यु एन एफ पि ए सहित विभिन्न विकास साभेदारहरूसँगको साभेदारी तर्फ २२ लाख जस्ता कार्यक्रमहरूमा १ करोड २३ लाख ६ हजार विनियोजन गरेको छु।

कार्यालय संचालन तथा प्रशासनीक तर्फ :

प्रविधीमैत्री बडीमालिकाको संस्थागत विकास र संचालनको लागि १० लाख, लेदोजन्य मेशिन व्यवस्थापनका लागि १० लाख सहित सबै वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था, नगरपालिकाका विभिन्न शाखा उपशाखा, न्यायीक समिति व्यवस्थापन तथा संचालनको लागि १० लाख, श्रमको सम्मान सरसफाई अभियानमा युवा परिचालन तर्फ ५ लाख, सार्वजनिक सुनुवाई, चौमासिक समिक्षा, उपभोक्ता समितिलाई तालिम, पत्रपत्रिका जस्ता कृयाकलापहरूका लागि १४ करोड ४८ लाख ३९ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु।

आदरणीय सभाध्यक्षज्यू,

बजेट तर्जुमासँगसँगै यसको कार्यान्वयन अर्को महत्वपूर्ण पाटो हो। लक्ष्य अनुरूपका कार्यक्रमहरू समर्थ संचालन हुन सके मात्र अपेक्षित नतिजा हाँसिल गर्न सकिन्छ। कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनमा स्थानीय समुदायको अत्यन्त ठूलो भूमिका हुने भएकाले स्थानीय समुदायको तर्फबाट अपनत्व ग्रहण गरी यसको सफल कार्यान्वयनमा सहयोग पुऱ्याउने अपेक्षा लिएको छु। प्रस्तावित कार्यक्रमबाट नगरपालिकाले प्रदान गर्ने सेवाप्रवाहमा गुणात्मक सुधार आई सुशासन प्रवर्द्धनमा टेवा पुग्ने विश्वास लिएको छु।

प्रस्तुत बजेटको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि सम्बद्ध सबै सरोकारवाला पक्षसँग सहयोग र सहकार्यको अपेक्षा गर्दछु।

आदरणीय सभाध्यक्षज्यू,

बडीमालिका नगरपालिकाको गरिमामय यस तेढौ नगरसभाको बजेट निर्माण गर्न अरात्र खटिनुहुने नगरसभा सदस्यहरू, विषयगत समिति, बजेट तर्जुमा समिति, बजेट मस्यौदा समिति, कर्मचारी मित्रहरू, बडीमालिका नगरवासी दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरू लगायत सम्पूर्ण बडीमालिका नगरपालिकाका शुभचिन्तकहरूमा धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु।

अन्त्यमा, जिल्ला बाहिर विदेशमा रहनुहुने सम्पूर्ण नेपाली दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूलाई नगरको समृद्धि र नगरवासीको हितमा सहयोग र लगानी गरी योगदान गर्न आह्वान गर्दछु।

निर्णय नं.३: प्रस्ताव नं.३ का सम्बन्धमा छलफल हुँदा यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ का लागि स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ (१) बमोजिम बडीमालिका नगरपालिकाको आ.व.२०८०/०८१ को लागि आर्थिक विधेयक, २०८० उपप्रमुख श्री नन्दा थापाबाट प्रस्तुत विधेयक नगर सभाको सुभाव समेत संशोधन गरी पारित गर्ने निर्णय गरियो।

निर्णय नं. ४: प्रस्ताव नं. ४ का सम्बन्धमा छलफल हुँदा यस नगरपालिकालाई आवश्यक पर्ने देहाय बमोजिमका विधेयक एवं संशोधन कार्यविधि छलफलका लागि नगर सभाको आजको बैठकमा पेश भयो ।

(क) बडिमालिका नगर आवधिक योजना २०८०

(ख) बडिमालिका नगर कालाजगा पर्यटन पार्क संचालन संरक्षण, सम्बर्द्धन कार्यविधि, २०८०

(ग) कृषि एम्बुलेन्स संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०८०

(ङ) बडिमालिका नगरपालिका विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०८०

च. टोल विकास संस्थाको वचत कोष-संकलन तथा परिचालन निर्देशिका-२०८०

छ. टोल विकास संस्था सञ्चालन कार्यविधि-२०८०

निर्णय नं. ५ : प्रस्ताव नं. ५ यस बडिमालिका नगरपालिकाको आ.व. २०७९/०८० मा विनियोजित योजना तथा कार्यक्रमहरूको बजेटबाट खर्च हुन नसकेको रकमलाई नगर सञ्चित कोषमा जम्मा गरी आगामी आ.व. ०८०/८१ को लागि आम्दानी बाँध्ने तथा बडिमालिका नगरपालिकाको १३ औं नगरसभाबाट निर्णय हुन नसकेका वा निर्णय हुन छुट भएका वा आवश्यक पर्ने थप निर्णय गर्नु परेमा कार्यपालिकाबाट निर्णय गराई अर्को नगरसभामा अनुमोदन हुने गरी लागु गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ६ : यस नगरपालिकाको नगर सभा बैठकबाट स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा रहेका कार्यविधि सामुदायिक विद्यालय एकमुष्ट अनुदान कार्यविधि २०७९, बडिमालिका नगरपालिका लोक कल्याणकारी विज्ञापन कार्यविधि २०८०, पाँगर बहुउपयोग प्रयोग परिक्षण तथा अनुसन्धान एवं अन्य नगर गौरवका कार्यक्रमहरू नगर सभाबाट स्वीकृत बजेटमा छुट भएका कार्यक्रमका लागि स्वीकृत कार्यान्वयन हुन नसक्ने तथा विषयगत अमिल्दा कार्यक्रम परिमार्जन (संशोधन) गरी कार्यान्वयन गर्न नगरपालिका बोर्डलाई अधिकार दिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ७: प्रस्ताव नं. ७ को सम्बन्धमा छलफल हुँदा यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा भएको सम्पूर्ण आर्थिक कारोवारको अन्तिम लेखा परीक्षण प्रतिवेदनले औल्याएका बेरुजु तथा सुभावहरू नियमानुसार हुने गरी कार्यान्वयन गर्न कार्यालयलाई निर्देशन दिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ८: प्रस्ताव नं. ८ को सम्बन्धमा छलफल हुँदा आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा न्यायिक समितिबाट न्याय निरूपण सम्बन्धि पेश हुन आएको वार्षिक प्रतिवेदन माथि छलफल गरी उक्त प्रतिवेदन पारित गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ९ : प्रस्ताव नं. ९ का सम्बन्धमा छलफल हुँदा यस नगरपालिका क्षेत्रमा क्रियाशिल देहाय बमोजिमका गैर सरकारी संस्थाहरू पेश गरेका वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट स्वीकृत गर्ने निर्णय गरियो । साथै अन्य सामाजिक तथा मानवीय सेवा एवं आयआर्जनसँग सम्बन्धित गैरसरकारी संस्थाका कार्यक्रमलाई स्वीकृत गर्ने अधिकार नगर कार्यपालिकालाई प्रदान गर्ने निर्णय गरियो ।

सि.नं.	गैर सरकारी संस्थाको नाम	वार्षिक स्वीकृत बजेट	कफियत
१.	युएन एफपिए	१००००००	रिया शिरोयोजना, लैङ्गिक हिंसा रोकथाम

			तथा प्रतिकार्य परियोजना
२	युनिसेफ नेपाल	१४०००००	जलवायु उर्जा तथा वातावरण सुधार परियोजना
३	साहास नेपाल	६९३८३२	समावेशी तथा गुणस्तरीय शिक्षा परियोजना
४	पीसविन नेपाल	४०००००	लैंगिक हिंसा न्युनिकरण प्रतिकार्य योजना र न्यायमा पहुँच कार्यक्रम
४	गिफ्ट बाजुरा	१७००००००	स्थानीय उत्पादनमा आधारित सामुदायिक विद्यालय दिवा खाजा कार्यक्रम
५	एचआरसी बाजुरा	५०००००००	ईय (परियोजना)
६	आइएन एफ बाजुरा		

साथै हाल यस वडिमालिका नगरपालिका विभिन्न समुदायमा रहेका सबै नागरिकहरूलाई संगठित गरी उनीहरूको क्षमता विकास गर्दै राज्य र नागरिकहरूका बीचमा सम्वाद एवं अन्तक्रियाहरू मार्फत सम्बन्ध विस्तार गरी राज्यका सेवा सुविधाहरूमाथिको सहज पहुँच स्थापित गर्दै सामाजिक सदभाव, मेलमिलाप र संस्थागत विकासका माध्यमबाट दीगो विकास प्रकृया सञ्चालनका लागि टोल विकास संस्थाको गठन र परिचालन गर्नका लागि वडिमालिका नगरपालिकाले स्वीकृत गरेको टोल विकास संस्था गठन र परिचालन सम्बन्धी कार्यविधिमा रही सहकर्मी समाज र यस वडिमालिका नगरपालिकासंग सहकार्यमा टोल विकास संस्था सवलीकरण कार्यक्रम संचालनका लागि समन्वय तथा सहकार्य गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.१०: प्रस्ताव नं.१० को कर्मचारी म्याद थप सम्बन्धमा नगरपालिका कार्यालय र मातहतका सम्पूर्ण कार्यालयहरूमा विभिन्न मिति देखि हालसम्म सेवा करारमा कार्यरत कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनका आधारमा म्याद थप गर्ने वा नगर्ने सम्बन्धमा आवश्यक निर्णय गर्ने अधिकार नगर कार्यपालिकालाई प्रदान गर्ने साथै यस नगर कार्यपालिकाको कार्यालयलाई आवश्यक थप प्राविधिक तथा श्रेणी विहित कर्मचारी पद र तह एवं तलब समायोजन गर्ने अधिकार कार्यपालिकालाई प्रदान गर्ने निर्णय गरियो । साथै कर्मचारी परिचालनकालाई मितव्ययी बनाउन उत्कृष्ट कर्मचारी पुरस्कृत बढुवा गर्ने तथा कार्यालयमा जानकारी नगराई हाजिर नहुने कर्मचारीको हाजिर नभएको दिनको तलब कटौती गर्ने तथा कार्यालयमा पोषाक नलगाई आउने कर्मचारीको पोषाक भत्ता कटौती गरी नगर सचिव कोषमा जम्मा गर्न प्रशासन तथा आर्थिक प्रशासन फाँटलाई निर्देशन दिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.११: प्रस्ताव नं. ११ को सम्बन्धमा छलफल हुँदा यस वर्ष पनि सडक बाटो भत्केका, राजश्व संकलन, अनुदान प्राप्त अवस्था सन्तोषजनक नभएकोले विकास आयोजनाहरूमा गति लिन नसक्दा यस वर्ष सम्झौता भइसकेका तर सम्पन्न हुन नसकेका, विपदका घटनाको कारण क्षति भई तत्काल कागजी प्रक्रिया हुन ढिलाई भइ मर्मत सम्भार भएका, नगरवासीको भावना र सरोकारसँग जोडिएका योजनाहरूमा सम्झौता भई चालु अवस्थामा रहेका अधुरा योजनाहरू र कमागत योजनाहरूमा आवश्यक बजेट विनियोजन छुटेका (जडाङ्गा मना सडक, विरेखोला व्यवस्थापन, राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार अन्तरगत सामुदायिक विद्यालय भवन, कालाजुग्रा भ्यूटावर मुत्री निर्माण तथा पार्क संचालन, भुलङ्गे पुल हेराला पारिश्रमिक, सल्लीरुख मन्दीर वनपा ३, खारघाडा भोपु हुदै जाने गोरेटो बाटो, गौतम आ.वि. को भवन निर्माण, गौडा ढोगदिना खानेपानी वनपा ७, १० शैया अस्पताल घेरपखाल) योजनाहरूको प्राविधिक

स्थलगत अनुगमन तथा सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिसमा गरी योजनाको पुनः आवश्यक प्रक्रियामा ल्याई नगर मर्मत सम्भार कोष, विपद कोष तथा नगरको कन्टेजेन्सी रकमको ५० प्रतिशत रकमबाट चालु आ.व. को प्रगतिलाई आधारमा पुनः अनुगमन तथा प्राविधिक मूल्याङ्कन गरी भुक्तानी लागि नगरपालिका अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.१२: प्रस्ताव नं. १२ को सम्बन्धमा छलफल हुँदा बडिमालिका नगरपालिका क्षेत्रमा विपदका घटनाहरू बढ्ने अवस्थामा रहेको र नगरपालिकाको आपत्कालिन कार्य सञ्चालन विपत्त प्रतिकार्य योजना, २०८० निर्माण भई विपद प्रतिकार्य तथा तत्काल राहत तथा पुनर्स्थापनाका कार्यहरू अविलम्ब सुचारु गर्नुपर्ने अत्यन्त संवेदनशील विषयलाई मध्यनजर गर्दै आपत्कालिन उद्धार कार्यका लागि वडा स्तरमा समायोजी व्यवस्थाका लागि नगरपालिका खदिर समितिलाई जिम्मेवारी दिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.१३ : प्रस्ताव नं.१३ का सम्बन्धमा आ.व.२०८०/०८१ को लागि वडाबाट छनौट भई आएका वडास्तरीय, नगरस्तरीय र प्रदेश तथा संघ स्तरका योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई वैकल्पिक बजेट प्राप्त हुन आएमा नगर कार्यपालिका बैठकको निर्णय अनुसार प्राथमिकताको आधारमा कार्यान्वयन गर्दै जाने साथै उक्त योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई योजना बैकका रूपमा रातो किताबमा समावेश गर्ने तथा नगर गौरवका आयोजनाहरू विरेखोला भरना पर्यटन पूर्वाधार, रानीवन हरित तथा ध्यान पार्क, बाउली खोला बाढी नियन्त्रण, फोहोर संकलन मल प्रसोधनका लागि ल्यान्फिल्ड साईट, वडा कार्यालयसम्म पिच सडक, दश शैया अस्पताल सडक पुल, कालाजोगा जडिवुटी पार्क आलु भण्डार केन्द्रको यसै आवामा डिपिआर तथा सडकको आइई गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.१४ : प्रस्ताव नं.१४ का सम्बन्धमा यस नगरपालिका भित्र पुरातत्विक महत्तका भौतिक संरचना बनाउदा अनिवार्य पौराणिक महत्व नविधिने गरी निर्माण गर्ने तथा मन्दिर, गोरेटो बाटो सडक पेट, सिडीहरू निर्माणमा सिमेन्ट कंक्रीट प्रयोग कम गरी स्थानीय कच्चा पदार्थ (ढुङ्गा, सिलट, काठ) को मात्र प्रयोग गर्ने एवं अन्य पूर्वाधार निर्माणमा समेत स्थानीय कच्चा पदार्थको बढी प्रयोग गर्न प्राविधिक शाखालाई निर्देशन गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १५ : प्रस्ताव नं. १५ का सम्बन्धमा नगरपालिकाबाट कार्यान्वयन हुने पुर्व स्वीकृत कार्यक्रम तथा योजनाहरू असोज देखि जेष्ठ महिना भित्र कार्यान्वयन हुने गरी सम्पूर्ण शाखा वडा कार्यालय तथा मातहतका जिम्मेवार समिति एवं सम्बन्धित पक्षलाई अनिवार्य भाद्र १५ गते भित्र कार्ययोजना बनाई काम गर्न निर्देशन दिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १६ : प्रस्ताव नं. १६ का सम्बन्धमा वडिमालिका नगरपालिकामा प्रचलित कानून बमोजिम नगरपालिका सेवा प्रभावकारी तथा पारदर्शी बनाउनु, कार्यालय सामग्री खरिद खरिद ईकाई समिति माफत आवश्यक प्रक्रिया पुरा गर्ने, कोटेशन तथा ठेक्काको निर्माण कार्यमा नगर तथा वडा अनुगमन समिति द्वारा अनुगमन प्रभावकारी बनाउने तथा योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि छुट्टै योजना शाखा बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउने निर्णय गरियो । प्रचलित कानून बमोजिम समिति गठन गर्ने निर्णय गरियो ।
निर्णय नं. १७ : प्रस्ताव नं. १७ का सम्बन्धमा यस कार्यालयको चालु आ.व. २०८०/८१ को स्वीकृत वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा विषयगत शाखाहरूका कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्दा वार्षिक कार्ययोजना निर्माण गरी विषयगत समितिको बैठकबाट निर्णय तथा अनुमोदन गराउने निर्णय गरियो । साथै साथै कुनै कार्यक्रम परिमार्जन गर्न परेमा सम्बन्धित विषय गत समितिको सिफारिसमा आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा अधिवेशनमा पेश गर्न तथा नगर सभा नबसेको अवस्थामा विषयगत समितिको

निर्णय न अनुसार नगर सभाले गर्ने कार्य गर्नको लागि नगरकार्यपालिकालाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं १८ प्रस्ताव नं १८ का सम्बन्धमा बडीमालिका नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको कार्यालयको मिति २०७९ असार ७ गते सिफारिसमा ११ औं नगर सभाबाट स्विकृत विषयगत समिति न्यायिक समिति तथा अनुगमन समितिहरु समावेशी तथा जिम्मेवारी बोझ बढी भएका समिति सदस्यको जिम्मेवारी हेरफेर गर्ने एवं विषयगत समितिको गठन तथा संचालन कार्यविधि २०७८ बमोजिम तपशिल बमोजिम समितिको गठन तथा जिम्मेवारी हेरफेर गर्ने निर्णय गरियो ।

न्यायिक समिति

१) नगर उप प्रमुख श्री नन्दा कुमारी थापा	संयोजक
२) २ नं वडा अध्यक्ष श्री डम्बर बहादुर महत	सदस्य
३) ६ नं वडा सदस्य श्री परे बडुवाल	सदस्य

नगर अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समिति

१) नगर उप प्रमुख श्री नन्दा कुमारी थापा	संयोजक
२) २ नं वडा अध्यक्ष श्री डम्बर बहादुर महत	सदस्य
३) कार्यपालिका सदस्य श्री तुलसी गीरी नाथ	सदस्य
४) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सदस्य
५) पूर्वाधार विकास शाखा । योजना शाखा प्रमुख	सदस्य सचिव

सम्बन्धित वडाको वडाअध्यक्षहरु अनिवार्य रुपमा आमन्त्रित सदस्यको रुपमा रहेनेछन् ।

आर्थिक विकास समिति:

१) ३ नं वडा अध्यक्ष श्री डबल बहादुर रोकाया	संयोजक
२) ७ नं वडा अध्यक्ष श्री धर्मराज पाध्याय	सदस्य
३) कार्यपालिका सदस्य श्री निर्मला बडुवाल	सदस्य
४) कृषि विकास शाखा प्रमुख	सदस्य सचिव

पूर्वाधार विकास समिति:

१) ८ नं वडा अध्यक्ष श्री चन्द्र बहादुर थापा	संयोजक
२) कार्यपालिका सदस्य श्री लक्ष्मी त्वार	सदस्य
३) कार्यपालिका सदस्य श्री घना विष्ट	सदस्य
४) पूर्वाधार विकास शाखा प्रमुख	सदस्य सचिव

सामाजिक विकास समिति:

१) २ नं वडा अध्यक्ष श्री डम्बर बहादुर महत	संयोजक
२) ७ नं वडा अध्यक्ष श्री धर्मराज पाध्याय	सदस्य
३) कार्यपालिका सदस्य श्री राजेश वि क	सदस्य
४) स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	सदस्य सचिव

वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति:

सुसाशन तथा संस्थागत विकास समिति

- १) ९ नं. वडा अध्यक्ष श्री सुर्यकिरण विक
- २) कार्यपालिका सदस्य श्री निर्मला विक
- ३) कार्यपालिका सदस्य अम्बिका वि.क.

संयोजक
सदस्य
सदस्य

विधायन समिति

- १) ६ नं. वडा अध्यक्ष श्री कृष्ण बहादुर खड्का
- २) ४ नं. वडा अध्यक्ष श्री अर्जुन नाथ
- ३) कार्यपालिका सदस्य श्री तुलक्षी गिरी नाथ
- ४) प्रशासन शाखा प्रमुख

संयोजक
सदस्य
सदस्य
सदस्य सचिव

उर्जा विकास उप समिति

अमर बहादुर खड्का नगर प्रमुख संरक्षक
नन्दा कुमारी थापा उप प्रमुख संरक्षक
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सल्लाहाकार

- १) कार्यपालिका सदस्य श्री तुलक्षी गिरी नाथ
- २) कार्यपालिका सदस्य बुदे ल्वार
- ३) ८ नं. वडा अध्यक्ष श्री अनिता थापा
- ४) ५ नं. वडा सदस्य श्री लोकेन्द्र साउंद
- ५) सम्बन्धीत शाखा प्रमुख

संयोजक
सदस्य
सदस्य
सदस्य
सदस्य सचिव

संस्कृति तथा पर्यटन विकास उप समिति

- १) कार्यपालिका सदस्य राजेश वि.क.
- २) कार्यपालिका सदस्य अम्बिका विक
- ३) ७ नं. वडा सदस्य श्री लोकेन्द्र व. रोकाया
- ४) ८ नं. वडा सदस्य श्री करे रावल
- ५) ९ नं. वडा सदस्य प्रशासन शाखा प्रमुख

संयोजक
सदस्य
सदस्य
सदस्य
सदस्य सचिव

नगर शिक्षा समिति

- १) नगर प्रमुख अमर बहादुर खड्का
- २) २ नं. वडा अध्यक्ष श्री डम्बर बहादुर महत
- ३) कार्यपालिका सदस्य तुलक्षी गिरी नाथ
- ४) कार्यपालिका सदस्य लक्ष्मी विक
- ५) सामुदायिक विद्यालय विव्यस प्रतिनिधि राम बहादुर धामी
- ६) सामुदायिक विद्यालय प्रअ श्री शुभराज पाध्याय
- ७) नगर शिक्षक महासंघ अध्यक्ष श्री हस्त व. धामी
- ८) महिला शिक्षिका सोनाम तामाङ
- ९) निजी विद्यालय दल बहादुर थापा
- १०) शिक्षा शाखा प्रमुख

संयोजक
सदस्य
सदस्य
सदस्य
सदस्य
सदस्य
सदस्य
सदस्य
सदस्य
सदस्य सचिव

यस निर्णय नं. १८ अनुसार गठित समिति उप समितिहरुमा नगर प्रमुख उप प्रमुख विशेष आमन्त्रीत एवं नगर प्रवक्तालाई आमन्त्रीत सदस्यका रुपमा बोलाउन सकिनेछ।

निर्णय नं. १९ : प्रस्ताव नं. १९ का सम्बन्धमा यस नगरपालिकाको ११ औं नगर सभा बैठकमा उपस्थित भई उल्लेखनीय सहयोग गर्नु हुने नगर उप-प्रमुखज्यू, वडा अध्यक्षज्यूहरू, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरू, पत्रकार, विभिन्न समितिका संयोजक तथा सदस्यज्यूहरू, विभिन्न कार्यालयका प्रमुखज्यूहरू संघसंस्था तथा अन्य निकायबाट पाल्नु भएका महानुभावलाई विशेष आभार व्यक्त गर्दै धन्यवाद दिनुका साथै नगर सभा सम्पन्न गर्न आवश्यक कार्यमा छिट्टै सहयोग गर्नुहुने प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद दिने निर्णय गरियो।

बेरुजु फछीट गर्ने सम्बन्धमा ।

विनियम नं. २० :- महालेखापरीक्षकको कार्यालयबाट जारी गरिएको आ.य. २०७८/७९ को वार्षिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको बेरुजुका सम्बन्धमा बढीमालिका न.पा. लेखा समितिबाट दफाबार छलफल गरी विधित्त गर्ने बेरुजुलाई विनियमित गर्ने, असुल गर्ने बेरुजुकोमा हुकमा असुल तथा प्रमाण पेशगर्नु पर्नेको हुकमा प्रमाण संलग्न राखी पेश भएकामा तपसिलको बेरुजु विनियमित गरी फछीट गर्ने र बेरुजु सम्परीक्षण गरी लगत कट्टाका लागि महालेखापरीक्षकको कार्यालयलाई अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

तपसिल

१. बेरुजु दफा नं. २०.१ खरिद गरिएका स्पानीटरी प्याङ जिन्सी खातामा आम्दानी बाँधी किशोरावस्थाका छात्राहरूलाई वितरण गर्न सामुदायिक विद्यालयलाई इस्तेमाल गर्न पर्दछ । सेन्टिरी प्याङ (वितरण तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७६ अनुसार सामुदायिक विद्यालयमा आपूर्ति भएका सेन्टिरी प्याङ छात्राहरूले सुलभरूपमा प्रयोग गर्न पाए नपाएको सुनिश्चितता गर्नुपर्ने जिम्मेवारी स्थानीय तहको हुन्छ । सम्बन्धित विद्यालयमार्फत छात्राहरूलाई वितरण गरे बापतको सम्बन्धमा अनुगमन गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु. १५,६३६४० उल्लेख गरिएकोमा शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखाबाट विद्यालयमा अनुगमन गरी छात्राहरूलाई वितरण गरेको भएतापि सहित प्रतिवेदन सहित शाखाको राय प्राप्त हुँदा सबै छात्राहरूले सर्वसुलभ रूपमा प्रयोग गर्न पाएको देखिएको र पालिकाबाट वितरण गरिएका स्पानीटरी प्याङको सही सदुपयोग भएको व्यहोरा सभाका सबै सदस्यबाट छलफल भएकोले उक्त बेरुजु विनियमित गर्ने र सम्परीक्षण गरी लगत कट्टा गरी दिन महालेखापरीक्षकको कार्यालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

२. बेरुजु दफा नं. २१.१ सवारी साधन भाडा: सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १३ बमोजिम अन्य सेवामा लागत अनुमान नियम ९ को अधिनमा रहि मोटोमोटी लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८(२) मा खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धी सिमित हुने गरी टुक्रा टुक्रा पारी खरिद गर्नु नहुने, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ८९(१४) मा पटक पटक सिमानामा बढी रकमको एउटै व्यक्ति फर्म कम्पनी वा संस्थाबाट एक पटक भन्दा बढी सोझै खरिद गर्न नपाउने, २० लाख रुपैयाँसम्म लागत अनुमान भएको निर्माण कार्य, मालसामान वा जुनसुकै सेवा खरिद गर्नु पर्दा शिलवन्दी दरमात्रको माध्यमबाट खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उल्लेखित नियमको पालना नगरी रु. ६,९०,८०० सवारी भाडा खर्च लेखेको विनियमित देखिएको भनि बेरुजु कायम भएकोमा कार्यालयको गाडी संख्या १ मात्र रहेको उक्त पुरानो गाडी पटक-पटक विट्रिएका कारण निजी माटोभाडामा लिई कार्यालयको दैनिक कामकाजमा प्रयोग भएको एवं योजनाहरूको अनुगमनका क्रममा समेत गाडी प्रयोगमा लिइएकोले उक्त रकम आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ८९ को उपनियम १ मा कार्यालयको नाममा कायम भएको बेरुजुमध्ये प्रचलित कानुन बमोजिम पुर्‍याउनु पर्ने रीत नपुगेको र सरकारी नगदी जिन्सीको हानी नोक्सानी नभएको कुराको पुष्ट्याई गर्ने प्रयास आधार र कारण सहित बेरुजु विनियमित गरी बेरुजु फस्पीट तथा फरफास्ट गर्न सकिने कानुन बमोजिम गाडी भाडा बापतको ६,९०,८०० रकम सम्बन्धित गाडी धनीलाई कार्यालयको १ मात्र पुरानो गाडी जुन पटक-पटक विट्रिएको कारण अन्य निजी गाडी भाडामा लिएर कार्यालयको दैनिक कामकाजमा प्रयोग भएकोले उक्त बेरुजु फछीट गरी विनियमित गर्ने र सम्परीक्षण गरी बेरुजु लगत कट्टा गरी दिन हुन महालेखापरीक्षकको कार्यालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

३. बेरुजु दफा नं. २३.४ :- सुदूर पश्चिम प्रदेश स्थावीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा सम्बन्धी ऐन २०७५ अनुसार नगर प्रमुखको सेवा सुविधा अन्तर्गत अतिथि सत्कार मासिक रु. ११००० उल्लेख भएकोमा पुनः क्रियाकलाप नं. २०२ बाट नगर प्रमुखको तोक आदेश बमोजिम पाहुनाको सत्कार र विविध खर्चमा रु. ६००००० बजेट विनियोजन गरी विभिन्न गोष्ठास भौतस्वाट विद्या, बाला इन्धन लगायतमा रु. ५,९९,७३३.१० खर्च गरेको देखियो । नगर प्रमुखको तोक आदेश बमोजिम पाहुनाको सत्कार र विविध खर्च उल्लेख गरि बजेट विनियोजन गर्ने कार्यमा विपन्नता रहे खर्च गर्ने प्रवृत्तिमा नियन्त्रण हुनुपर्ने रु. ५,९९,७३३.१० - लेखिएकोमा बढीमालिका नगरपालिका जिल्लासदरमुकाम स्थितको नगरपालिका भएको, जिल्ला भित्रका अन्य पालिका एवं प्रदेशस्तरीय विभिन्न तह र तप्कामा अतिथिहरूको आगमन हुने भएकोले उहाँहरूलाई हार्दिक स्वागत एवं सत्कार गर्नु पर्ने नैतिक कर्तव्य समेत भएको एवं कार्यालयको नियमितरूपमा हुने विभिन्न बैठक एवं मोटो बापतको विद्या खाजा समेत उक्त शिर्षकबाट भुक्तानी हुन गएकोले आगामि दिनहरूमा नगर प्रमुखको तोक आदेश बमोजिम विविध खर्च गर्ने कार्य बन्द गर्ने र सम्बन्धित शिर्षकमा नै खर्च गर्न निर्देशन दिने एवं उक्त खर्च भई सकेको तथा अनिवार्य रूपमा भुक्तानी गर्नु पर्ने रकम नै भुक्तानी गरिएकोमा आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ८९ को उपनियम १ मा कार्यालयको नाममा कायम भएको बेरुजुमध्ये प्रचलित कानुन बमोजिम पुर्‍याउनु पर्ने रीत नपुगेको र सरकारी नगदी जिन्सीको हानी नोक्सानी नभएको कुराको पुष्ट्याई गर्ने प्रयास आधार र कारण सहित त्यस्तो खर्च विनियमित गरी बेरुजु फस्पीट तथा फरफास्ट गरी दिन सकिने व्यवस्था बमोजिम उक्त रकम नगर प्रमुखले आफ्नो निजी कामको लागि खर्च नभएको, कार्यालयसँग सम्बन्धित अतिथिहरूको स्वागतको विविध र अन्य खर्चहरू कार्यालयको विनियमित विधिद्वारा शिर्षकबाट भुक्तानी गर्नु पर्नेमा नगर प्रमुख भन्ने शिर्षकबाट खर्च लेखिन गएको मात्र हो । यस्तो खर्चमा आगामी दिनमा पूर्ण रूपमा रोक लगाउन निर्देशन दिने, माथि उल्लेखित बेरुजुलाई फछीट एवं विनियमित गर्ने तथा सम्परीक्षण गरी बेरुजु लगत कट्टा गरी दिन हुन महालेखापरीक्षकको कार्यालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

४. बेरुजु दफा नं. २४.१ :- परामर्श सेवा: २८.१२०७८/१०.१२४ सार्वजनिक खरिद नियमावलीमा सार्वजनिक विकास कार्यसँग जनशक्तिबाट नभ्याउने र बढी दक्षता आवश्यक पर्ने कार्य अनुसार परामर्श सेवाको लागत अनुमान तयार गरी प्रतिस्पर्धीको माध्यमले खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले विज्ञानुसारको परामर्श सेवाको मातृडी फुलचडाउन जडाका कोष र हुंगा मिठी बालुवाको प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण गरेबापत एच.आई.विल्डर्स एण्ड कन्सल्ट्यान्ट प्रा.लि.लाई रु. ५,९२,०५३ भुक्तानी दिएको छ । आईई प्रतिवेदन निश्चित अवधिको लागि तयार हुने र सो अवधि भित्र प्रतिवेदनले उल्लेख गरेको परिणाममा प्राकृतिक श्रोतको विक्रि वितरण गरिसके पश्चात उक्त क्षेत्रमा ठेक्का व्यवस्थापन गरी यस वर्ष हुन्दा मिठी विक्रि गरेको देखिएन । ठेक्का व्यवस्थापन नभएको देखिदा परामर्श सेवाबाट खर्च भएको रकम उपयुक्त बढेखिनुका साथै प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण अध्ययन प्रतिवेदन लेखापरीक्षकमा पेश नभएकोले पेश हुनुपर्ने देखिएको रु. ५,९२,०५३ कार्यालयमा २०८१/२० मा प्राप्त भई स्वीकृत भएको एच.आई.विल्डर्स एण्ड कन्सल्ट्यान्ट प्रा.लि.काजुराले पेश गरेको प्रतिवेदन कार्यालयमा रहेको र सोझै प्रतिवेदनमा आधारमा हुन्दा मिठी बालुवाको ठेक्का लगाउने गरिएकोमा कार्यालयले यसरी परामर्श सेवा लिदा प्रतिस्पर्धालाई सिमित हुने गरी कार्य नगर्न निर्देशन दिने तथा प्रतिवेदन प्राप्त भएको देखिएकोमा सो बेरुजुलाई फछीट गरी विनियमित गर्ने र सम्परीक्षण सहित लगत कट्टा गरी दिन हुन महालेखापरीक्षकको कार्यालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

५. बेरुजु दफा २८.१ :- कार्यसम्पादन जमानत - सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २७ (४) बमोजिम जमानत दाखिला गर्दा मूलपत्रदाताले लागत अनुमानभन्दा पन्ध्र प्रतिशतसम्म कम अडक कबुल गरेमा कबुल अडकको पाँच प्रतिशत र लागत अनुमानको पन्ध्र प्रतिशतभन्दा बढी घटेर कबुल गरेको अवस्थामा पन्ध्र प्रतिशतभन्दा जति रकमले घटी कबुल गरेको छ सोको पचास प्रतिशतले हुन आउने रकम कबुल अडकको पाँच प्रतिशतमा थप गरी कार्यसम्पादन जमानत बापत दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उल्लेखित व्यवस्था अनुसार १५ प्रतिशत भन्दा बढी घटेर कबुल गरेको अवस्थामा रु. ७५,९४,२००। कार्यसम्पादन जमानत राख्नुपर्नेमा कृषि विकास बैंक लिमिटेडको (February 30, 2024) सम्म म्याद भएको रु. ६६,९०,०००। मात्र जमानत राखेकोले नबुग रु. १०,०४,२००। को कार्यसम्पादन जमानत राखेको प्रमाण पेश गर्नुपर्नेमा कार्यसम्पादन जमानत थपको प्रमाण पेश हुन आएकोमा सो बेरुजुलाई फछीट गरी विनियमित गर्ने र सम्परीक्षण सहित लगत कट्टा गरी दिन हुन महालेखापरीक्षकको कार्यालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

६. बेरुजु दफा नं. २९ :- परामर्श सेवा: सार्वजनिक खरिद नियमावलीमा सार्वजनिक विकास कार्यसँग जनशक्तिबाट नभ्याउने र बढी दक्षता आवश्यक पर्ने कार्य अनुसार परामर्श सेवाको लागत अनुमान तयार गरी प्रतिस्पर्धीको माध्यमले खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले विज्ञानुसारको परामर्श सेवाको खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धी नगलाई सोझै खरिद गरी रु. १५,६५,६४०। खर्च लेखेको छ । पालिकाले स्थावीय विकासमा टेवा पुग्ने तथा दीर्घकालीन पुजी निर्माण हुने मामामा आधारित आयोजनाको छवीट भएपछि लाभ लागत यकिन गरी उपलब्ध जनशक्तिबाट हुन नसके कार्यको लागि प्रतिस्पर्धीको माध्यमले परामर्श सेवा खरिद गर्नुपर्नेमा सो गरेको देखिएन। यस्तो अध्ययन कार्य गराउँदा लाग्ने खर्चको लागत अनुमान तयार गर्दा सडक सभैको लागी सडक बिभाष, भवनको लागी भवनको नक्सा लगाई लागत अनुमान तयार गर्नुपर्नेमा सो बेगर बढि ध्येयधार गर्ने गरी कोलिडरको नक्सा प्रयोग गरी खर्च गरेको उपयुक्त देखिएन । डी.पी.आर्.तयार गर्दा पालिकाको प्राविधिक जनशक्ति प्रयोग नगर्नाको कारण स्पष्ट गरी आगामी दिनमा कार्यसँग प्राविधिक जनशक्तिबाट यस्तो कार्य गराउनुपर्दछ । अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएका आयोजनाहरू कार्यालयमा गएको समेत देखिएकोले खर्चको सार्थकता समेत देखिएको रु.

भी.बं./मिति	फर्मको नाम	कामको विवरण	रकम
२०८-०७९-१-०९	जे.बि.आर.एस.विलडर्स एण्ड कन्सल्टेन्ट प्रा.ली	सिस्टीमाडलेख सडकको डि.पि.आर तयारी (५.१२ कि.मि)	436803
२०८-०७९-०९-०९	बोदर बिजनेस ग्रुप प्रा.ली	भिराबाडी सयलबाडा सडकको डि.पि.आर तयारी (५ कि.मि)	460475
२०८-०७९-१-०९	हल्डिक इन्जिनियरिङ कन्सल्टेन्सी एण्ड कन्स्ट्रक्सन प्रा.ली	कौधका डाँडा देखि रस्किस्टोर सडकको डि.पि.आर तयारी (५.१२ कि.मि)	479569
३९९-०७९-१-२५	चडिमालिका इन्जिनियरिङ कन्सल्टेन्सी	सडकको डि.पि.आर तयारी (२.१८ कि.मि)	288761
	जम्मा		

पनि बेरुनु कायम भएको सम्बन्धमा विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार विना संघ र प्रदेश सरकार समक्ष पेश गरिने समपुरक र विशेष अनुदानमा प्रस्तावनाका लागि तत्काल आवश्यकता परी खरिद गरिएको उक्त डिपीआर बमोजिमको निर्माण कार्य हाल भई रहेकोमा खर्च साम्बन्धिक नै देखिएको, आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ८९ को उपनियम १ मा कार्यालयको नाममा कायम भएको बेरुनुमध्ये प्रचलित कम्पन बमोजिम पुर्‍याउनु पर्ने रीत नपुगेको र सरकारी नगदी जिन्सीको हानी नोक्सानी नभएको कुराको पुर्‍याई गर्ने प्रयास आधार र कारण सहित कार्यालयमा सो डिपीआर गर्न सक्ने अनुभवी जनशक्ति तत्कालिन अवस्थामा बढेको र हालसम्म पनि नभएको, साविक देखि नै स्थानीय तहहरूले डोलिडारको बर्स प्रयोग गर्दै आईरहेकोमा लेखापरीक्षणको सुझावलाई अनिवार्य रुपमा पालन गर्न विदेशन दिने तथा आगामि दिवमा यस्तो प्रकारको बेरुनु बढोहोरिने गरी कार्य गर्न समेत विदेशन दिने सो बेरुनुलाई फछोट गरी विनियत गर्ने र सम्परीक्षण सहित लगत कट्टा गरी दिन हुन महालेखापरीक्षकको कार्यालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

७. बेरुनु दफा नं. ३० : निर्माण ब्याबसायी मार्फत कार्यः सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०५४ को नियम ९०(१३क) अनुसार उपभोक्ता समिति या लाभग्राही समुदायले प्राप्त गरेको कुनै काममा निर्माण व्यवसायीलाई संलग्न गराइएको पाइएमा सार्वजनिक बिक्रयले उक्त उपभोक्ता समिति या लाभग्राही समुदायसँग भएको सम्झौता रद्द गरी त्यस्तो उपभोक्ता समिति या लाभग्राही समुदायलाई प्रविष्यमा त्यस्तो किसिमको कुनै काम गर्न नदिने अभिलेख सखी सो काम गर्ने निर्माण व्यवसायीलाई कालो सूचीमा राख्न सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयमा सिफारिस गर्नुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले विपरीत उल्लेखित उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराएकोमा उपभोक्ता समितिले कानुनको पालना नगरी निर्माण ब्याबसायी बाट कार्य गराएको अवस्थामा रु. ६४५५६२५१ भुक्तानी गरेको छ । कानुनमा उल्लेखित व्यवस्था अनुसार कालोसूचिमा राख्न सिफारिस गरेको प्रमाण सहित कानुनको पालना बेगर खर्च लेखेको रकम निपमित गर्नुपर्ने र.

भी.बं./मिति	आयोजनाको नाम	कामको विवरण	खुद काम	भुक्तानी रकम	फर्मको नाम
६९-०७८-१-२२	जडाङ्गामा अन्तर पालिका सडक निर्माण उ.स	ट्रयाक खोल्ने	4290965	3395000	डि.बि.कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स
८८-०७८-१०-२४	छेतिपाटल देखी नुवाकोट सडक निर्माण उ.स	ट्रयाक खोल्ने	631079	480000	डि.बि.कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स
११३-०७८-११-०४	नयाडा पाटा सडक निर्माण योजना	ट्रयाक खोल्ने	940852	690000	डि.बि.कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स
११५-०७८-११-०४	धटलेखरी आधार बिधालय	फ्लिड निर्माण	542950	480000	डि.बि.कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स
१२५-०७८-११-१०	केलासापाण्डौ मन्दिर बिधुत लाईन बिस्तार उ.स	बिधुतिय कार्य	485465	388000	पावस कन्स्ट्रक्सन
२४१-०७९-०१-०५	बिजुली बिस्तार	बिधुतिय कार्य	318425	254125	पावस कन्स्ट्रक्सन
२६५-०७९-१-०३	जुगाडा पिप्ले सडक निर्माण	ट्रयाक खोल्ने	608451	480000	बैतालमाण्डौ निर्माण सेवा एण्ड अर्डर सप्लायर्स
३९७-०७९-१-२५	झराजले खुडा हुँदै लवाकोट चुफी सडक	सडक निर्माण	391791	288000	न्यू प्रकाश डि.वान कन्स्ट्रक्सन
	जम्मा			6455125	

कायम भएको बेरुनुको सम्बन्धमा लेखा समितिबाट फावेल अध्ययन गरी पेश गरिएको निर्णय बमोजिम प्राविधिकको राय सुझाव बमोजिम बटिल कार्य डोजरबाट गर्ने गरी लागत अनुमान तयार भएको, उपभोक्ता समितिले निर्माण व्यवसायीलाई सम्झौता गरी ठेक्कामा लगाईएको बम्भै डोजरको स्थानित भएका व्यक्ति, फर्मसँग प्रति घण्टाका दरले रकम भुक्तानी गर्ने गरी निर्माण कार्य गराइएको, उ.स.ले प्योहोर्नु पर्ने लागत सहभागितको कार्य समेत गरिएको देखिएको, पालिकाको न्युन पूँजीगत धरेटबाट पाँडो र धेरै जनतालाई लाभ दिनु पर्ने पालिकाको वाध्यताका कारण उ.स.बाट काम गराइएको एवं निर्माण कार्य गर्दा आईपने जग्गा विवादहरूको समेत उचित बितरणका लागि कार्य गरिएको, आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ८९ को उपनियम १ मा कार्यालयको नाममा कायम भएको बेरुनुमध्ये प्रचलित कानुन बमोजिम पुर्‍याउनु पर्ने रीत नपुगेको र सरकारी नगदी जिन्सीको हानी नोक्सानी नभएको कुराको पुर्‍याई गर्ने प्रयास आधार र कारण सहित कार्यालय प्रमुखले त्यस्तो खर्च विनियत गरी बेरुनु फछोट तथा फरफारख गरी दिन सकिने व्यवस्था बमोजिम धप हानी नोक्सानी नभएकोले सो बेरुनुलाई फछोट गरी विनियत गर्ने र सम्परीक्षण सहित लगत कट्टा गरी दिन हुन महालेखापरीक्षकको कार्यालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

८. बेरुनु दफा नं. ३३ : स्विफ्ट कार्यक्रम बेगर खर्च : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७३(३) बमोजिम अख्तियार प्राप्त भएको रकम स्वीकृत बनेटको परिधिभित्र रही प्रचलित कानुन बमोजिम खर्च गर्नुपर्ने, दफा ७३(७) बमोजिम कार्यपालिकाले सभाबाट स्वीकृत, सोमा र शीर्षक बाहिर गड बनेट खर्च गर्न नपाइने व्यवस्था छ साथै आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(१०) बमोजिम बनेट खर्च गर्दा सित पुगे नपुगेको जाँच गरी भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उल्लेखित व्यवस्थाको पालना नगरी निम्नानुसार कार्यक्रम शीर्षक बाहिर गड बनेट खर्च गरेको, कार्यक्रम संसोधन सभाबाट बम्भै कार्यक्रमपालिकाले पटक पटक निर्णय गरी खर्च गरी रु. २४३०८७७१ खर्च गरेको छ । कार्यक्रममा नभएको खर्च कार्यक्रम संसोधन बगरी अन्य कार्यामा खर्च गरेको अनिवार्य देखिएको र.

भी.बं./मिति	फर्मको नाम	भएकोकामको विवरण	स्विफ्ट कार्यक्रम	खर्च रकम
३०७-०७९-३-२५	हरिस कन्स्ट्रक्सन	चालमन्दिर भवन मर्मत	प्रशासनिक भवनको तला धप	697492

१३-०७-८-२२	हेमराज उपाध्याय	बाली कटानी कार्यक्रममा TADA	व्यवसायिक कृषि फर्म संचालन गर्ने कृषकसँग लागत साझेदारी अनुदान	26342
३०६-०७९-३-२६	पानस कन्स्ट्रक्सन	कैलाशेश्वरी मा.वि को प्याराफिट वाल निर्माण	मना बृहत सिचाई कुलो निर्माण	622367
३०९-०७९-३-२६	एल.वि कन्स्ट्रक्सन एण्ड अर्डर सप्लायर्स	कैलाशेश्वरी मा.वि को प्याराफिट वाल निर्माण	मना बृहत सिचाई कुलो निर्माण लगायत दुई अन्य कार्यमा बचत भएको रकम	162722
१६१-०७८-११-२६	सौगात निर्माण सेवा	कार्यालय भवनको पाटेसाम कार्य	प्रशासनिक भवनको तला थप	472628
२२३-०७८-१२-१९	रतुडा झाल्या सडक मर्मत उ.स	रतुडा झाल्या सडक मर्मत	मार्तडी बुढाकोर्ष सडक निर्माण	449296
		जम्मा		2430847

पालिकामा वार्षिक बजेट तर्जुमाको समयमा आवश्यकता महशुस नभएका तर पछि काम गर्ने सन्दर्भ एवं समय-समयमा सुझाव भएका विभिन्न समस्याको समाधानको लागि कार्यपालिका बैठकबाट निर्णय भएको, हिन्दू नगर सभा र बजेट सभाबाट कार्यपालिकाबाट भए गरेका सबै निर्णय अनुमोदन गरिएको, यसरी बजेट शीर्षकमा नपरेको कार्यक्रममा खर्च नहुने कानुनी व्यवस्थाको आगामि दिनमा पूर्ण रूपमा पालना हुनुका लागि निर्देशन दिने तथा खर्च भई सकेको काम तथा कार्यक्रमको सही सदुपयोग भएको देखिएकोमा उक्त खर्च आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व विधिमाली, २०७७ को नियम ८९ को उपनियम १ मा कार्यालयको नाममा कायम भएको बेरुनुमाध्ये प्रचलित कानून बमोजिम पुर्‍याउनु पर्ने रीत नपुगेको र सरकारी नगदी विन्सीको हानी नोक्सानी नभएको कुराको पुष्ट्याई गर्ने प्रयास आधार र कारण सहित लेखा समितिबाट समेत निर्णय भई प्राप्त भएको खर्च गर्ने तत्कालिन अवस्थामा अनिवार्य रहेको देखिएकोमा सरकारी हानी नोक्सानी भएको नदेखिएकोमा सो बेरुनुलाई फछौट गरी नियमित गर्ने र सम्परीक्षण सहित लगत कट्टा गरी दिन हुन महालेखापरीक्षकको कार्यालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

९. बेरुनु दफा नं. ३६ : योगदान: सदुपस्थित प्रदेश समपुरक अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६ को दफा ६ मा समपुरक अनुदान प्राप्त गर्ने छनौट भएको योजनाको कुल लागतमध्ये फाँतीस प्रतिशत प्रदेश सरकारले अनुदान दिने र बाँकी स्थानीय तहले लागत साझेदारी गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । उल्लेखित व्यवस्थाअनुसार निम्नानुसार निर्माण कार्यमा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त बजेटबाट रु ३६६३६.३४ खर्च गरेकोमा उल्लेखित व्यवस्था अनुसार रु. १८६१८५.४१ प्रदेश समपुरकबाट खर्च लेखनुपर्नेमा पुरै रकम प्रदेश समपुरकबाट लेखेकोले कार्यविधिभन्दा बढी खर्च लेखेको रु २९९२१८०। प्रदेश समित्यत कोष दाखिला गर्नुपर्ने देखिएको

गो भी रं निधि	योजनाको नाम	योजनामा भुक्तानी भएको रकम	प्रदेश समपुरक अनुदान खर्च	प्रदेश समपुरकबाट बढी खर्च लेखेको रकम
२७८-०७९-१-२३	जिल्ला माउलेख सिरादी सडक निर्माण	1759418	1759418	1055651
३४७-०७९-३-१७	मार्तडी बुढाकोर्ष सडक निर्माण	1894216	1894216	1136529
जम्मा		3653634	3653634	2192180

बढीमालिका नगरपालिका जिल्ला सदरमुकामको नगरपालिका भएता पनि यसको आन्तरिक आयस्रोत नपुग्ने गरेको, दडारुमा तत्कालिन अवस्थामा सडकको पहुँच नभएको, अन्य भौतिक पूर्वाधारको विकास नभएको तथा पालिकामा आउने समानोकरण अनुदानबाट सवै क्षेत्रका समस्या समाधान गर्नु पर्ने वाध्यताका कारण प्रचलित कानून बमोजिम पालिकाले व्यहोर्नु पर्ने साझेदारी रकम भुक्तानी गर्न नसकिएको कार्यालयको प्रतिवृत्त्या प्राप्त भएकोले प्रदेश समपुरक अनुदानमा लागत साझेदारीको रकम नगरपालिकाबाट भुक्तानी गर्न नसकिएको तर उक्त निर्माण कार्यको समानोपजनक भएको एवं कानुनी व्यवस्था बमोजिम नगरपालिकाको अंश लागत साझेदारी बजेट भन्दा भई अभावका कारण नभएतामा पनि अन्य सरकारी हानी नोक्सानी नभएकोले उक्त २९९२१८० असुल गर्नु पर्ने भनि बेरुनु कायम भएता पनि उक्त खर्च भएको र पालिकाबाट फर्जुल खर्च गरेको वित्तनमुखी कार्य नभएकोले असुल गर्नु पर्ने बेरुनुबाट विधिमित गर्नु पर्ने बेरुनु सवै मनासिय देखिएको र आगामि दिनमा लागत सङ्भावितको अंशलाई ख्याल गरी पालना गर्ने प्रतिबद्धता सहित सोहि बमोजिम सो बेरुनुलाई फछौट गरी नियमित गर्ने र सम्परीक्षण सहित लगत कट्टा गरी दिन हुन महालेखापरीक्षकको कार्यालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

१०. दफा नं. ४३ : बढी भुक्तानी : आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व विधिमाली, २०७७ को नियम ३९ (१०) बमोजिम बजेट खर्च गर्दा रीत पुगे नपुगेको जाँच गरी भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यविधिले गोश्वारा भीचर नं ३७९।०७९-०३-२६ मा कैलाशेश्वरी मावि प्याराफिट वाल निर्माण कार्य गर्नका लागि ठेक्का नं ०३।२०७८।०९ बाट एल वि कन्स्ट्रक्सन एण्ड अर्डर सप्लायर्सलाई समुदायबमोजिम रु ६६२७२२ भुक्तानी गरी ठेक्कामा बचत तथा अन्य शीर्षकको बाँकी रकमबाट पुन सोही विद्यालयको धप प्याराफिट वाल निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गरी गोश्वारा भीचर नं ३७६।२०७९।०३।२६ बाट रु ६२२३६७।९६ खर्च गरेको छ । ठेक्काबाट कम दरलेमा काम भइरहेको अवस्थामा सोही स्थानमा समान कार्य गर्न दिँदा भेरिएसन गरी थप कार्य गराउनुपर्नेमा पुनः लागत अनुमान तयार गरी सोही कार्य गराउँदा कार्यालयलाई रु २८६३९६ थप व्ययभार परेको छ । थप व्ययभार पर्नेगरी लागत अनुमान तयार गरी कार्य गराउने प्राविधिकलाई जिम्मेवार बनाउनु पर्ने छ.

कामको विवरण	ठेक्का दर	पछि तयार भएको लागत दर	फरक	खुद काम (रमि)	थप व्ययभार (मुअकर समेत)
Earthwork excavation in parapet foundation in soft soil	150	740	590	32.39	21541
Stone masonry work cement sand mortar (1:6)	5500	11080	5580	42.02	264953

मा कार्यालयबाट उक्त कार्यका लागि भेरिएसन आदेश जारी गरी निर्माण गराउनु पर्ने उल्लेख गरिएता पनि उक्त निर्माण व्यवसायीले भेरिएसनमा काम नगर्ने तथा सम्पत्ती बमोजिम बाँडेको थप कार्य नगर्ने भएका कारण जवरजसरी गराउन बसकिएको सम्पत्ति क्षेत्र हैनैप्राविधिकको जवाफ आएको कारण ठेक्का बमोजिमको काम सम्पन्न भएको तथा ठेक्कामा घटी क्योल गरी बचत भएको रकमबाट थप अर्को घटीको निर्माण कार्य गराइएको कारण आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमाली, २०७७ को नियम ८९ को उपनियम १ मा कार्यालयको नाममा कायम भएको बेरुनुमाध्ये प्रचलित कानून बमोजिम पुर्‍याउनु पर्ने रीत नपुगेको र सरकारी नगदी विन्सीको हानी नोक्सानी नभएको रकम बमोजिमको निर्माण कार्य भएको देखिएकोले आगामि दिनमा यस्तो विषयलाई कार्यालयले ध्यान दिन निर्देशन दिनु पर्ने र उक्त असुल गर्ने उल्लेख गरिएको रकम असुल हुन नसके एवं स्वीकृत लागत अनुमान बमोजिमको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको देखिएकोले असुल नभई नियमित हुनु पर्ने देखिएकोले सो बेरुनुलाई फछौट गरी नियमित गर्ने र सम्परीक्षण सहित लगत कट्टा गरी दिन हुन महालेखापरीक्षकको कार्यालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

११. बेरुनु दफा नं. ४८.३ समुदाय स्वतन्त्रता - अवधारणा पत्र अनुसार प्रति लाभग्राही रु १०००। या १० प्रतिशतमा नबढ्ने गरी स्व लगावी थापत सेवा प्रदायकलाई दिनु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले लाभग्राहीबाट रु १०००। या १० प्रतिशत प्राप्त भएको विवरण पेश गरेको छैन । खरिद भएका २००० गोदा चुल्हो थापत लाभग्राहीबाट प्रति चुल्हो रु १०००। का दरले रु २००००००। स्वतन्त्रता गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने भनि बेरुनु कायम भएको सन्दर्भमा सुधारिएको चुल्हो पुनिसोचको लगानी र स्वयं लाभग्राहीको प्रति चुल्हो १००० का दरले व्यहोर्नु पर्ने रकम हस्तकापर

नेपाल प्रा.लि.लाई ठेक्का विलको भुक्तानी गर्नु पर्ने रकम बढा सचिवले सहित फर्मलाई रकम जम्मा गरेको IPS संलग्न राखिएको रु १२,९६,०५४ दाखिला गरिएको प्रमाण पेश भएकोमा सो बेलुजुलाई फछौट गरी नियमित गर्ने र सम्परीक्षण सहित लगत कट्टा गरी दिन हुन महालेखापरीक्षकको कार्यालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

१२. बेलुजु दफा नं.५१.३ राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रकृया संचालनको लागि शिक्षा तथा मानव श्रोत विकास केन्द्रले मिति २०७८।१२।१५ मा कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि गरेको परिपत्र अनुसार एउटा कार्यक्रमको लागि विनियोजन गरेको रकम अर्को कार्यक्रममा खर्च गर्ने नपाईने, कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रगति विवरण शिक्षा तथा मानव श्रोत विकास केन्द्रमा पठाउनु पर्ने, स्थानीय तहबाट नियमित अनुगमन तथा प्राविधिक सहायता उपलब्ध गराउनु पर्ने, क्रियाकलाप कार्यान्वयन गर्दा सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा नियमावली २०६४ अनुसारको, प्रकृया अवलम्वन गर्नुपर्ने तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन पश्चात निकास रकमको लेखा राख्ने, प्रतिवेदन गर्ने र लेखापरीक्षणको दायित्व सम्बन्धित विद्यालयको हुने व्यवस्था छ । पालिकाले निम्नानुसारको विद्यालयलाई नमुना विद्यालय, आईसिटि ल्याब स्थापना तथा सुट्टिकरण र राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत विद्यालय भवन निर्माणको लागि निम्नानुसार रकम उपलब्ध गराएकोमा अनुगमन प्रतिवेदन प्राविधिक मूल्यांकन लेखापरीक्षण प्रतिवेदन तथा सामाजिक लेखापरीक्षण पेश नगरेकोले पेश हुनुपर्ने छ ।

भी बं मिति	विद्यालयको नाम	लागत अनुमान	विकास रकम
१८-२०७९।३।२०	खातिविता आधारभूत विद्यालय	२२८४७६८	१८०००००
१८-२०७९।३।२०	चोयाकोट मावि चोयाकोट	लई नभएको	३६०००००
२२-२०७९।३।२०	लक्ष्मी मावि जिल्ली	४५६८१८६	३६०००००
३१-२०७९।३।२०	मटेश्वरी आधारभूत विद्यालय	२२६९६९८	१८०००००
जम्मा			१०८०००००

विद्यालयहरूले विद्यालय भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गरी प्राविधिक प्रतिवेदन, उपप्रमुखको संयोजकत्वमा रहेको समितिबाट गरिएको अनुगमन, खर्चका बिल भरपाई सहितका सम्पूर्ण कागजात, सामाजिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन सहितका खर्चका कागजातहरू पेश भएकोमा सो बेलुजुलाई फछौट गरी नियमित गर्ने र सम्परीक्षण सहित लगत कट्टा गरी दिन हुन महालेखापरीक्षकको कार्यालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

१३. बेलुजु दफा नं.५२.४ : वि:शुल्क पशु स्वास्थ्य शिविर - कार्यालय गोश्वारा भीचर नंबर २००।२०७८।०९।१३ र ६०३।२०७९।३।२ बाट निशुल्क आन्तरिक तथा बाह्य परजिवी नियन्त्रण र खाण्ड कार्यक्रम (औषधि खरिद) सञ्चालन गर्न साउंड एग्रोभेट सेन्टर बुढीगंगाबाट रु ३०००००।०० को पशु औषधी र पटक खरिद गरेको बिल संलग्न भएकोमा पशु औषधी प्रयोग विवरण पेश नभएको तथा खर्चको साथ संलग्न कागजातमा कार्यक्रम कहिले, कहाँ, कसरी सञ्चालन भयो सो समेत नखुलेकोले केस रजिष्टर सहित खर्चको वास्तविकता यकिन गर्नुपर्ने भनि बेलुजु उल्लेख गरिएकोमा बडा नं. ६ पशु शिविर संचालन गरिएको तथा पालिका क्षेत्रमा पशु रोग लागेका पशुहरूको उपचारका लागि खरिद गरिएको औषधी भएको, आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली,२०७७ को नियम ८९ को उपनियम १ मा कार्यालयको नाममा कायम भएको बेलुजुमध्ये प्रचलित कानुन बमोजिम पुर्‍याउनु पर्ने रीत नपुगेको र सरकारी नगदी जिन्सीको हानी नोक्सानी नभएको देखिएकोमा सो बेलुजुलाई फछौट गरी नियमित गर्ने र सम्परीक्षण सहित लगत कट्टा गरी दिन हुन महालेखापरीक्षकको कार्यालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

१४. बेलुजु दफा नं. १६.१ : संचित कोष फिर्ता गर्नुपर्ने : को.ले.नि.का बाट प्राप्त दातु निकायगत बजेट निकास र कार्यालयको सुत्र सफ्टवेयरको श्रोतगत खर्च प्रतिवेदन अनुसार संशोधन विशेष र समपुरक र प्रदेश संशोधन विशेष र समपुरक शिर्षकमा निम्नसार मौज्दात रहेकोमा लेखापरीक्षणले आल्याइएको रु ४१३६८१५३।४५ संघीय संचित कोषमा फिर्ता गर्नु पर्ने बाँकी ३,९७६५४३३ बाँकी रकम स्थानीय संचित कोषमा राखेको देखिएकोले सम्बन्धित सरकारको संचित कोष फिर्ता दाखिला हुनु पर्ने भनि बेलुजु कायम भएको सङ्ग्रहमा चालु आ.व.को समानीकरण अनुदानबाट उक्त संघ र प्रदेशमा फिर्ता गरिएको भीचर र कोलेनिका बाजुराबाट रकम दाखिला गरिएको पत्रका आधारमा सो बेलुजुलाई फछौट गरी नियमित गर्ने र सम्परीक्षण सहित लगत कट्टा गरी दिन हुन महालेखापरीक्षकको कार्यालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

१५. बेलुजु दफा नं. ४.३ : कर्मचारी करार : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो तहले आफ्नो तहले आफ्नो अधाकर क्षेत्र र कार्यवोडको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको लागि तथा सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नु पर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ । तर पालिकाले शहरी स्वास्थ्य केन्द्रमा २० जना, नगर स्वयंसेवक शिक्षक ४८ जना र अन्य ११ जना समेत ७९ जना कर्मचारीहरू करारमा राखी २,१९,५९,००० खर्च लेखेको छ । त्यसैगरी सोही ऐनको २०७४ को दफा ८३(८) बमोजिम पालिकाले नगर प्रहरी, सवारी चालक, सयस, कार्यालय सहयोगी, पलम्वर, इलेक्टिसियन, चौकिदार, माली बगैचे लगायतका पदमा मात्र करारबाट सेवा लिन सकिने व्यवस्था गरेको छ । स्थानीय तहले माथि उल्लेखित पद बाहेकको शहरी स्वास्थ्य केन्द्रमा विभिन्न पदमा २० जना करार नियुक्ती गरी वर्षभरीमा ४२२३००० भुक्तानी गरेको अनियमित देखिएको नेपालको संविधान २०७२ को अनुसूची ८ मा तोकिए २२ वटा अधिकारी मध्ये आधारभूत स्वास्थ्य स्थानीय सरकारको एकल अधिकार सूचीमा परेकोले उक्त अधिकार भित्र रही गाउँ गाउँका जनताहरूलाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्नका लागि संघीय सरकारबाट कुनै संचरना नबनाएको, दरबन्दीको समेत स्वीकृत नगरिएका कारण प्रत्येक वडामा शहरी स्वास्थ्य केन्द्रको स्थापना गरी स्वास्थ्य सेवा प्रवाह हुँदै आएकोमा सो सेवाका लागि स्वास्थ्य सेवा जस्तो संवेदनशिल क्षेत्रमा करारमा नियुक्ती गरिएकोमा उक्त बेलुजुलाई नियमित गरी फछौट गर्ने एवं सो बेलुजुलाई फछौट गरी नियमित गर्ने र सम्परीक्षण सहित लगत कट्टा गरी दिन हुन महालेखापरीक्षकको कार्यालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

गत आ.व. २०७५।०७६ देखि २०७७।०७८ सम्मको बेलुजुलाई नियमित गर्नु पर्ने बेलुजु नियमित गर्ने, प्रमाण पेश गर्ने बेलुजुको हकमा प्रमाण पेश भई सकेकोले उक्त बेलुजुलाई फछौट गरी नियमित सम्परीक्षण गर्ने एवं बेलुजु लगत फछौतीका लागि महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

आ.व.२०७७/७८ तर्फ

बेरुजु दफा नं. १ : करार कर्मचारी तर्फ :- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको लागि तथा सेवा करारबाट लिइने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ । तर पालिकाले शहरी स्वास्थ्य केन्द्रमा २० जना, नगर स्वयम सेवक शिक्षक ४८ जना समेत ६८ जना कर्मचारीहरू करारमा राखि रु.१२९२४१०४ खर्च लेखेको छ । त्यसैगरी सोही ऐनको २०७४ को दफा ८३(८) बमोजिम पालिकाले नगर प्रहरी, सवारी चालक, सयश, कार्यालय सहयोगी, पलम्बर, इलेक्ट्रीसियन, चौकिदार, मालि, बगैँचे लगायतका पदमा मात्र करारबाट सेवा लिन सकिने व्यवस्था गरेको छ । स्थानीय तहले माथि उल्लेखित पद वाहेकको शहरी स्वास्थ्य केन्द्रमा विभिन्न पदमा २० जना करार वियुक्ति गरी बर्षभरीमा रु.१२२३०००.० भुक्तानी गरेको अवियमित देखिएको भनि बेरुजु कायम भएकोमा नेपालको संविधानमा सरकारका कामहरूको विभाजन गरिएकोमा सोही बमोजिम आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने कार्य स्थानीय सरकारको एकल अधिकार सूचीमा पर्ने भएकोले उक्त संवैधानिक दायित्व पुरा गर्नका लागि हरेक नागरिकालाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवा पुर्याउनेका लागि यडाहरूमा शहरी स्वास्थ्य केन्द्रको स्थापना गरी प्रशुति सेवा समेत उपलब्ध हुँदै आएकोमा सो कार्य गर्न जवशक्ति बिना सम्भव नभएको कारण अति आवश्यक भई न्यूनतम संख्यामा कर्मचारीको व्यवस्था गरी सेवा दिइएकोमा कुनै सरकारी हानी बोक्सावी नभएको तथा संघबाट कर्मचारीको व्यवस्था नभएको कारण नगरसभाबाट दरबन्दी सृजना गरी चालु बजेटबाट वजेट विनियोजन गरी व्यवस्था गरिएकोमा उक्त बेरुजु रकमलाई फछौट गरी नियमित गर्ने र संघीय सरकारबाट स्थायी कर्मचारीको व्यवस्था भएमा सोतहः नरहने गरी प्रतिस्पर्धाका आधारमा वियुक्ती गरिएको कारण उक्त बेरुजु लेखा समितिबाट फछौट गरी नियमित भई प्राप्त भएको बेरुजुलाई नियमित गर्ने निर्णय गरियो ।

बेरुजु दफा नं. २० : समपुरक अनुदान सम्बन्धि कार्यविधि, २०७५को दफा ६ मा समपुरक अनुदान प्राप्त गर्न छवीट भएको योजनाको कुल लागत मध्ये पचास प्रतिशत नेपालसरकारले अनुदान दिने र बाँकी स्थानिय तहले लागत साझेदारी गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । त्यस्तै सुदूरपश्चिम प्रदेश समपुरक अनुदान सम्बन्धि कार्यविधि २०७५ को दफा ६ मा समपुरक अनुदान प्राप्त गर्न छवीट भएको योजनाको कुल लागत मध्ये चालिस प्रतिशत प्रदेश सरकारले अनुदान दिने र बाँकी स्थानिय तहले लागत साझेदारी गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयले समपुरक अनुदान बापत विनानुसार योजनामा अनुदान रकम खर्च गरेतापवी नगरपालिकाले आफ्नो लागत साझेदारी गरेको छैन । कार्यविधिको व्यवस्था अनुसार लागत रकमको साझेदारी गर्नुपर्ने रु

स्रोत	योजनामा कुल खर्च रकम	नगरपालिकाले लागत साझेदारी गर्नुपर्ने रकम
नेपाल सरकार समपुरक अनुदान	१०९४४	५४७२ (पचास प्रतिशत)
प्रदेश सरकार समपुरक अनुदान	१५०००	१००० (साठी प्रतिशत)
जम्मा	२५९४४	१४७४२

बढीमालिका नगरपालिका जिल्ला सदरमुकामको नगरपालिका भएता पनि यसको आन्तरिक आयस्रोत नगन्य रहेको, यडाहरूमा तत्कालिन अवस्थामा सडकको पहुँच नभएको, अन्य भौतिक पूर्वाधारको विकास नभएको तथा पालिकामा आउने समानीकरण अनुदानबाट सवै क्षेत्रका समस्या समाधान गर्नु पर्ने बाध्यताका कारण प्रचलित कानुन बमोजिम पालिकाले व्यहोर्नु पर्ने साझेदारी रकम भुक्तानी गर्न नसकिएको कार्यालयको प्रतिक्रिया प्राप्त भएकोले संघ तर्फको ५४७२००० र प्रदेश तर्फको १०,००,००० समपुरक अनुदानमा लागत साझेदारीको रकम नगरपालिकाबाट भुक्तानी गर्न नसकिएको तर उक्त निर्माण कार्यको सन्तोषजनक भएको एवं कानुनको परिपालना नभएता पनि अन्य सरकारी हानी बोक्सावी नभएकोले उक्त १ करोड ४७ लाख ४२ हजार असुल गर्नु पर्ने भनि बेरुजु कायम भएता पूँजीगत खर्च भएको र पालिकाबाट फजुल खर्च गरेको नभएको, सरकारी हानी बोक्सावी नभएको तर प्रचलित कानुनको परिपालना बमोजिम ५०% रकम नगरपालिका स्रोतबाट खर्च लेख्नुपर्नेमा सम्पूर्ण खर्च संघ र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रकमबाट मात्र नभएकोले उक्त बेरुजु फछौट गरी नियमित गर्ने निर्णय गरियो ।

बेरुजु दफा नं. ५७ : २०६/२०७८/३/२१ सशर्त कार्यक्रमको सिरियल नम्बर २० मा फलफूल दशक अन्तरगत स्थानीय तहमा ओखर विरुवा रोपण अभियान (५० प्रतिशत अनुदान) कार्यक्रममा नगरपालिकाले सज्जिवनी सप्लायर्ससँग सम्झौता गरी विरुवा खरिद तथा वितरण गर्ने भनिएकोमा उक्त संस्थाले विभिन्न ठाउँबाट च्यालेन्डर ओखर, दाते ओखर, किचि र स्याउको विरुवाको रु.१५७१२५०.० मा खरिद गरेकोमा सम्झौता तथा नियमानुसार कृषकले व्यहोर्नुपर्ने ५० प्रतिशतले हुने रु.७८५६२५।मात्र भुक्तानी हुनुपर्नेमा रु.१४७०१५०.० भुक्तानी भएकोमा रु. ६८४५२५.० बढी भुक्तानी सम्बन्धित कार्यक्रम सञ्चालकलाई जिम्मेवार ववाई नियमसम्मत बढेदेखिएको भनि बेरुजु कायम भएकोमा किसानलाई ५०% रकम माग गर्दा कुनै पनि किसानहरूले विरुवा बलियोको तथा किसानहरूले रकम तिरेर विरुवा रोपण गर्न सके हैसियत नभएको कारण तत्कालिन समयमा यडाहरूले यडाको बजेटमा नै व्यवस्था गरी उक्त कार्यक्रममा साझेदारी गरी किसानले व्यहोर्ने रकम यडाको बजेटबाट व्यहोरिएको व्यहोरा लेखापरीक्षण समयमा प्रस्टिफरण नगरिएका कारण बेरुजु कायम भएकोमा सो समयमा वितरण गरिएका ओखरका विरुवा वृद्धि भई रहेकामा केही बर्ष पछि उत्पादन दिन शुरू हुने भएकोले उक्त बेरुजु फछौट गरी नियमित गर्ने निर्णय भई लेखा समितिबाट प्राप्त भएकोमा उक्त बेरुजुलाई फछौट गरी नियमित गर्ने निर्णय गरियो ।

बेरुजु दफा नं. ४५ : डोजर प्रयोगको बिलः सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १७(६) बमोजिम उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले हरेक किस्ताको कामको प्राविधिक मूल्याङ्कन, बिल भरपाई र खर्च प्रमाणित गर्ने अन्य कागजात त्यस्तो समिति वा समुदायको बैठकबाट अनुमोदन गराई सम्बन्धित सार्वजनिक विकासमा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले देहायका उपभोक्ता समितिलाई डोजरबापत विनानुसार रकम भुक्तानी गरेकोमा, डोजर

प्रयोगको घटी बिजक पेश गरेकोले, बिजक पेश नभएको रु.२१७७०११.० को बिजक सम्बन्धितबाट पेश हुनुपर्ने अन्यथा उपभोक्ताको योगदान अंश कट्टा गरी असुल गर्नुपर्ने रु

भी.नं/मिति	उपभोक्ताको नाम	डोजर बापत भुक्तानी भएको रकम (दर विश्लेषणका आधारमा)	डोजरको बिल पेश भएको (मू.अ.कर बाहेकको रकम) रु	घटी बिल पेश भएको रु
२८०/२०७७/१२/२७	जडझा कोर्ध सडक निर्माण उ.स, वडा नं ६	४२७४१३.०	१०००००.०	३२७४१३.०
३९५/२०७८/२/१८	रिला सडक स्तरोन्नती उ.स, वडा नं ४	७६०९४०.०	१०००००.०	६६०९४०.०
६१६/२०७८/३/२७	झराउल रतुडा सडक (दोश्रो खण्ड) निर्माण उ.स	२२५९९९३.९	१६८१४१६.०	५७८८५७७.०
६१३/२०७८/३/२६	झराउल रतुडा सडक (पहिलो खण्ड) निर्माण उ.स	३५५२५३९.०	२९४२४७८	६१०१६१.०

उपभोक्ता समितिबाट डोजर मालिकले डोजर प्रयोग गरी सडक निर्माण कार्य गरे बापतको डोजरको भाडा भुक्तानी लिएको भरपाई पेश भएको र उक्त भरपाई बमोजिमको बहाल कर बापतको रकम समेत दाखिला गरिएकोमा सो बेरुजु फर्छौट गरी नियमित गर्ने निर्णय भई लेखा समितिबाट प्राप्त बेरुजुलाई फर्छौट गरी नियमित गर्ने निर्णय गरियो ।

बेरुजु दफा नं. ६८ : जिल्ला प्रशासन कार्यालय बाजुराको च.नं. ३३८८ मिति २०७८।२।१ को पत्र बमोजिम मिति २०७८।२।६ को समन्वय बैठकबाट जिल्लामा पिसिआर प्रयोगशाला सञ्चालन गर्ने जिल्ला स्तरमा एउटा कोषको स्थापन गर्ने र उक्त कोषमा सबै स्थानीय तहले रु १० लाख मध्ये कम्तिमा ६०% ६ लाख रकम जेष्ठ १५ गते भित्र र बाँकी ४० प्रतिशत ४ लाख रकम २०७८ भाद्र मसान्तभित्र जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको खातामा जम्मा गर्ने निर्णयको आधारमा यस पालिकाले ६ लाख मिति २०७८।२।१० गते जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको खातामा जम्मा हुने गरी रकम पठाएको छ । जिल्ला प्रशासन कार्यालयको निर्णय बमोजिम जिल्लामा लेखापरीक्षण अवधि २०७८ आश्विन १५ गतेसम्म पिसिआर प्रयोगशाला संचालनमा आएको छैन । नगरपालिकाबाट पठाएको रकम जिल्ला प्रशासन कार्यालय अन्तर्गत विविध खातामा रही रहेको छ । जिल्लामा पिसिआर प्रयोगशाला संचालनमा नआएको खण्डमा उक्त रकम फिर्ता गर्नु पर्ने भनि बेरुजु कायम भएकोमा जिल्लामा पिसिआर मेसिन सञ्चालनमा आई सकेको पत्र समेत प्राप्त भएको र भौतिक रुपमा समेत निरीक्षण गर्दा सञ्चालनमा रहेकोले उक्त ६ लाख बेरुजु फर्छौट गरी नियमित गर्ने निर्णय गरियो ।

आ.व.२०७७।७८ को बेरुजु फर्छौट १ करोड ९४ लाख २६ हजार ६ सय १६ रुपैया तथा आ.व.२०७८।७९ को बेरुजु मध्ये ६,५९,५५,६१७ रकम गरी जम्मा ८ करोड ५३ लाख ८२ हजार २ सय ३३ रुपैया फर्छौट गरी नियमित गरिएकोमा उक्त बेरुजुको सम्परीक्षण गरी बेरुजु लगत कट्टाका लागि प्रचलित सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी NAMS सिस्टमबाट अपलोड गरी प्रकृया तत्काल अगाडि बढाउन कार्यालयले निर्देशन दिने तथा यसको प्रगति आगामी नगरसभामा पेश गर्नु पर्ने ।